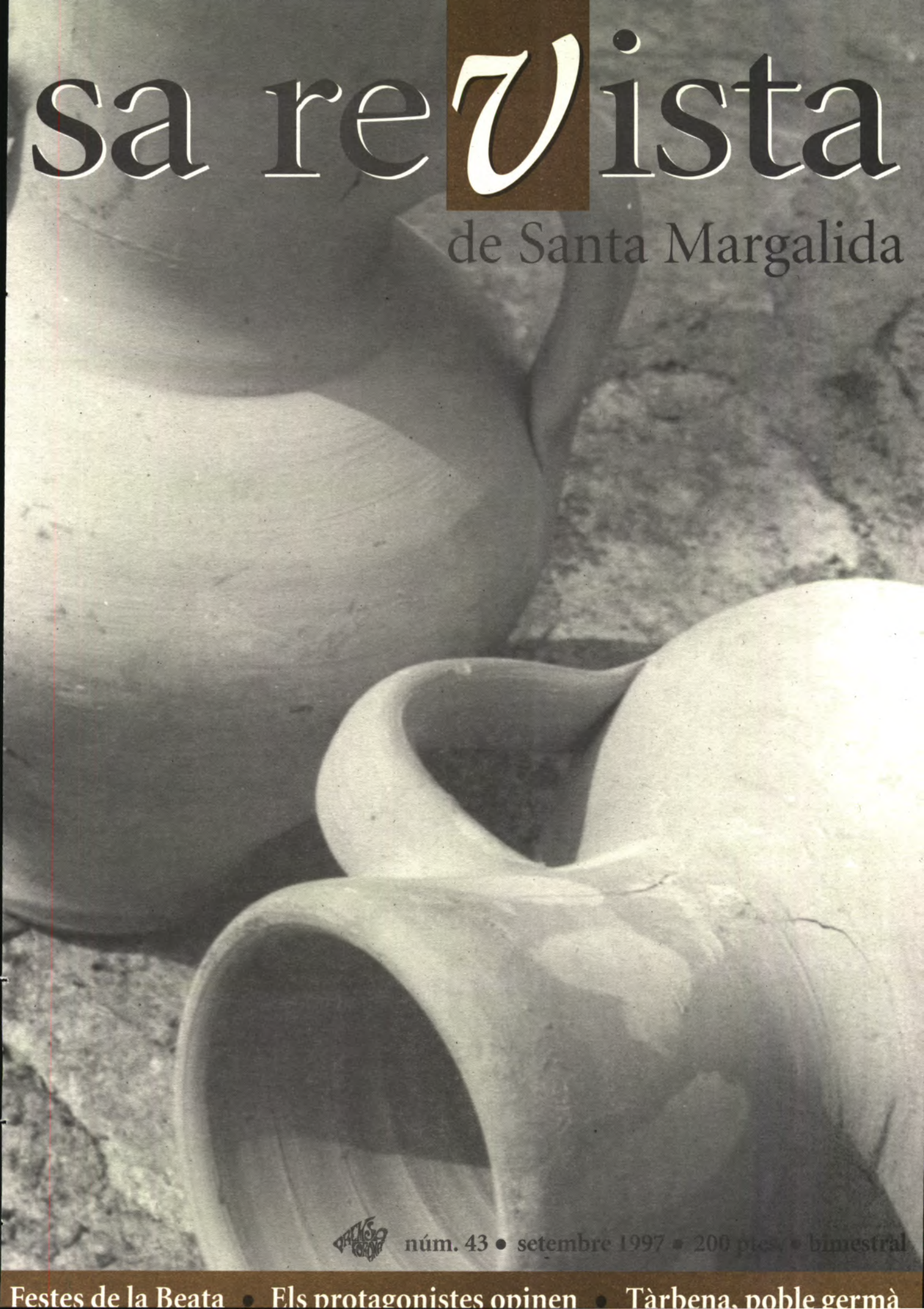

sa re^vista

de Santa Margalida

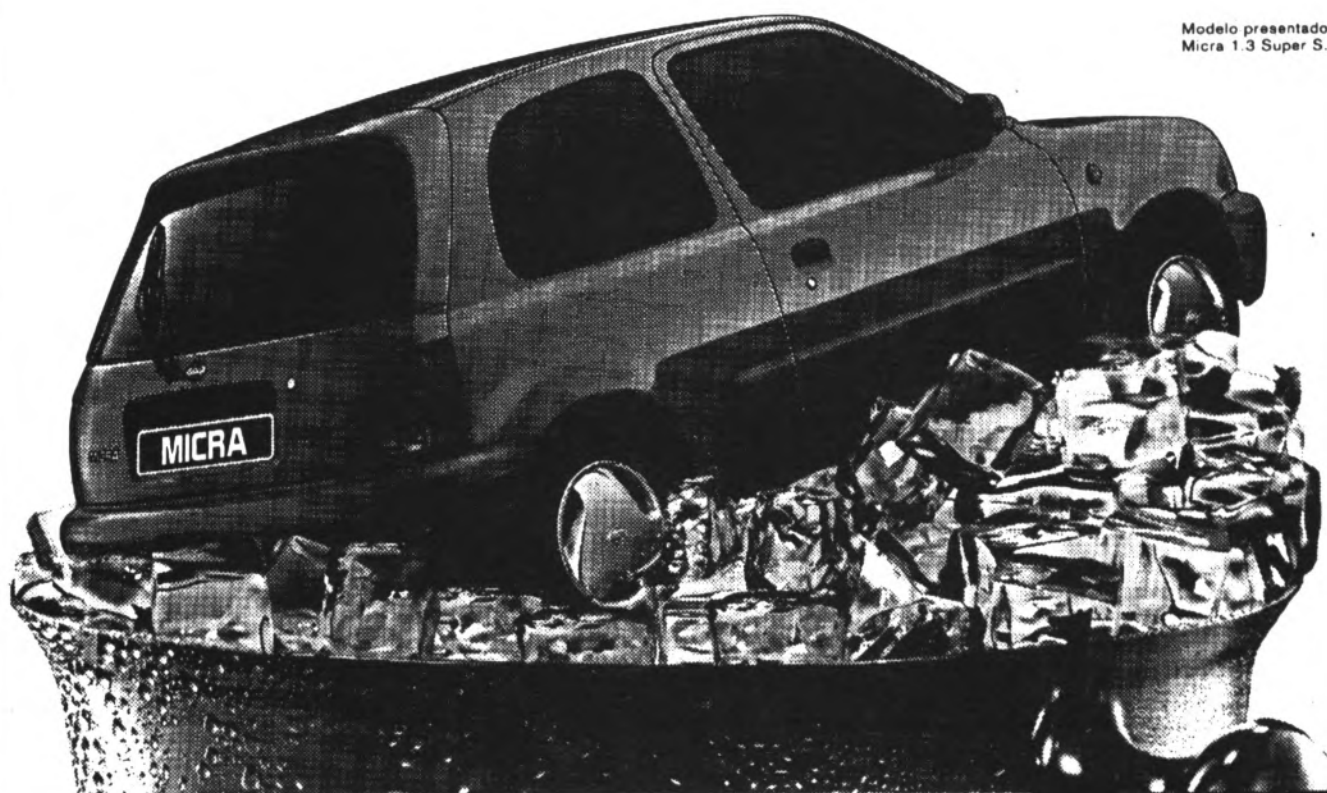
núm. 43 • setembre 1997 • 200 ptes • bimestral

Festes de la Beata • Els protagonistes oninen • Tàrbena, noble germà

Micraclima

Con aire acondicionado desde 1.199.000* pts.

Modelo presentado
Micra 1.3 Super S.

Dirección Asistida • Elevalunas Eléctricos • ABS
• Transmisión Automática CVT • Airbag • Barras
de Protección Lateral • Aire Acondicionado
55 ó 75 CV • Llantas de Aleación.
(Equipamiento según versiones).

HAY UN MICRA
desde **1.048.000*** pts.
CON PLAN PREVER INCLUIDO

Modelo	P.V.P.*
MICRA 1.0 L 3p Aire A.	1.199.000
MICRA 1.0 GX 5p	1.338.000
MICRA 1.3 Super S 3p	1.490.000

* P.V.P. Recomendado (IVA, Impuesto de Matriculación, Transporte, Nissan Assistance, Descuento Promocional y Plan Prever según condiciones del Gobierno incluidos) en Península y Baleares. Promoción válida hasta fin de mes para vehículos en stock.

MICRA

**CONDUCE
Y DISFRUTA**

COVEAUTO S.L. *Servici oficial a Santa Margalida*

Exposició i Venda: Tel. 52 39 94 - Mòbil 908 83 83 05

Taller: Tel./Fax: 85 60 79 - C/. Miquel Ordinas, 7 - STA. MARGALIDA

Les festes de La Beata

QUAN, a les acaballes de l'estiu, s'apropa el primer diumenge de setembre, la nostra Vila es prepara per viure la seva festa més gran, la més estimada, la que ha donat a conèixer la nostra Vila arreu de Mallorca i d'altres indrets més llunyans.

Els margalidans vivim amb intensitat i entusiasme la festa de la Beata, però limitam aquesta vivència plena a l'espai de temps comprès entre, més o manco, el quinze d'agost i el primer dimarts que ve després del primer diumenge de setembre. A partir d'aquí, sols sobreviuen les crítiques i alguns elogis, que no arriben a durar, unes i altres, més enllà d'una setmana i poca cosa més, l'oblit més absolut s'ensenyoreix de la "les festes de la Beata" fins el mes d'agost que tornarà. Aleshores, podem parlar, i qualque vegada presumir, de tenir una festa important i definidora de la nostra identitat margalidana? Nosaltres pensam que no, per, molt llúides que hagin estat les esmentades festes.

Aquesta limitació temporal és, al nostre parer, el que fa que les festes tinguin, en certes ocasions, un component d'improvisació no desitjable i un desenvolupament rutinari que no li fan gens de bé. Aquesta rutina res té a veure amb la conservació rigorosa de la puressa de la tradició, fita importantis-

sima, sinó que, en alguns aspectes, pot arribar a tenir un cert regust d'estantís.

És notable l'esforç que fa l'ajuntament per tal de presentar unes festes, el més dignes possibles, amb un cost raonable; no és per aquí on hi veiem les mancances, al cap i a la fi una orquestra més o manco important i una figura de

primera línia no donen prou substància al bessó de la festa. Al nostre parer una comissió de festes, que es reuneix dos pics abans de la Beata, creada amb més bona voluntat que no encert, no ha donat el toc d'imaginació que li manca a les nostres festes. El grup organitzador de la processó, pensam que actua per costum, quasi

rutinàriament i poques innovacions ha aportat a l'acte central de les festes: la Processó, amb un bon grapat d'anys d'actuació. És una llàstima que un element humà tan apreciable i que fa una feina tan abnegada, de la qual ningú en dubta, no imposi nous criteris i idees imaginatives per millorar la processó; si ells no ho fan, pensam que no ho farà ningú.

Els elements necessaris per fer unes bones festes els tenim; les ganes del poble de participar-hi són evidents, la motivació de conservar el prestigi de les festes de la Beata a Santa Margalida és present any rera any; però manca alguna cosa més que potser un plantejament seriós i manco precipitat de l'assumpte podria resoldre, i no fiar-ho tot a la improvisació que imposen les presses.

Els polítics de Palma, i els nostres també, es deixaran veure a la Processó i fins i tot en faran alabances, com cada any, però som bastants que pensam que amb això no n'hi ha prou.

Amb l'esperança de que d'una vegada es posin els fonaments d'una festa autèntica, genuïna, tradicional; però amb capacitat de renovació per cobrar més vida, desitjam a tots unes bones festes de la Beata amb Pau i Concòrdia. ■

Redacció

Revista de Santa Margalida • número 43 • Setembre 1997 • revista de la delegació de l'Obra Cultural Balear de Santa Margalida • **direcció:** Rafel Bordoy • **redacció:** Antoni Mas, Guillem Crespí, Joan Malondra, Maria Fornés, Martí Torres, Miquel Bordoy • **col·laboren:** Joana Aina Fuster, Antònia Calafat, Felip Díez, Ramon Farriols, Lluna Blava, Mateu Martí, Mn. Antoni Rubí (Q.P.D.) • **fotografia:** Rafel Bordoy • **disseny i maquetació:** Miquel Bordoy i Antònia Calafat • **impressió:** Gràfiques SIBA S.L., - Tel. 52 32 44 • **dipòsit legal:** 495 - 1989 • **adreça:** C/ Xaloc, 2 - Tel./fax: 52 33 92 - 07450 Santa Margalida.

Aquesta revista ha estat impresa íntegrament en paper ecològic. La redacció d'aquesta revista vol manifestar que sols expressen la seva opinió l'editorial i els articles signats per la redacció. Els altres són responsabilitat dels autors que exerciten el dret de la llibertat d'expressió mitjançant la revista.

Els nins saharians

ELS deu nins saharians que passaren poc més d'un mes acollits per famílies del municipi, han partit de bell no cap a la seva terra. Entre nosaltres han deixat un hermós record i, sens dubte, un sentiment d'estimació i de solidaritat vers la seva nació, mancada de la llibertat a la que té dret com a poble. Esper que l'empremta que Santa Margalida ha deixat en els seus cors sigui de llarga durada.

Pintades anticatalanes a Son Serra de Marina

SÓN pocs, però volen deixar per tot arreu el testimoni, ja sigui manifestant opinions esburbades o embrutant les parets, de les seves idees mancades de tota lògica i recolzades en positures "anti". No els interessa anar a favor de les seves tesis perquè no tenen defensadura, a ells el que els va bé és anar contra allò que no els agrada, sense

cap casta d'argument. El crit i la pintada són les seves úniques raons.

El programes de festes de Can Picafort

AMB els programes de festes de Can Picafort redactats en català i en castellà ja tenim "la seu plena d'ous". Si havíem de cercar una manera de rebaixar i fer befa de la nostra llengua, aquesta n'és una de molt bona pels qui pensen que el mallorquí no serveix per res. L'any que ve, a més del català i el castellà, potser també seran en alemany, anglès, italià... "per deferència als turistes que ens visiten" i si n'hi ha qualcun de japonès també que ho digui.

Exposició

DURANT les festes de la Beata, a més de participar a tots els actes, no deixeu de visitar l'exposició de pintura de Vicenç Vila, el professor de l'institut, un valencià, que també parla com nosaltres i que ens dona una visió de la nostra Vila que, des de fa mesos també és la seva.

Cartell de la Beata

ANTÒNIA Calafat Capó, membre de l'Obra Cultural Balear i col·laboradora de la nostra revista, fou la guanyadora del concurs, convocat per l'A-

juntament per confeccionar els cartells i els programes de les festes de la Beata 1997, que enguany tengué una notable participació. Enhorabona.

Homenatge a Joan Mascaró i Fornés

NO convé oblidar que enguany celebrem a la Vila el centenari del naixement de Joan Mascaró, i recomanem l'assistència a l'acte de la seva investidura com Doctor Honoris Causa de la UIB, acte que tindrà lloc el dia 5 de setembre a l'església de Santa Margalida i que suposa un important esdeveniment per a la nostra Vila. Després, el recital d'en Raimon, al pati de l'Institut, serà de veure.

Més troballes a s'Illa dels Porros.

ALTRE cop arqueòlegs de la Universitat de Barcelona i voluntaris de Santa Margalida anaren, durant el mes d'agost, a s'Illa dels Porros per continuar amb les tasques d'excavació i restauració d'aquest important monument. Enguany s'hi han trobat nous restes humans a les

tombes que no s'havien acabat d'excavar l'any passat. Sembla esser que ja s'han aconseguit les subvencions i permisos per continuar l'any que vé amb aquesta tasca tan encomiable.

Una gran gírgola

AQUEST notable exemplar de "gírgola de figuera", amb un pes de 1'200 Kg., el va collir en-

guany na Maria Moll Crespí, a la seva finca de Santa Eulàlia. ▀

Parròquia

Moviment Parroquial

Matrimonis:

Juliol, 25. -Baltasar Piña Adrover amb Antònia Ordinas Mayol.

Baptismes:

Juliol, 6. -Llorenç Gelabert Naranjo.
Juliol, 6. -Josep Font Nadal.
Agost, 3. -Joana Cànaves Bassa.
Agost, 17. -Vanesa Caballero Amaro.

Defuncions:

Juny, 17. -Margalida Ordinas Moragues (de Son Alegre) 77 anys.
Juny, 18. -Francisca Estelrich Garau (Ignassi) 69 anys.
Juliol, 3. -Maria Morey Salvà (Porreres) 38 anys.
Juliol, 3. -Miquel Matas Font (Guixer) 81 anys.
Juliol, 10. -Catalina Nadal Capó (Boscana) 84 anys.
Juliol, 14. -Rafel Tauler Capó (Capó) 73 anys.
Agost, 6. -Margalida Matheu Llabrés (Sor Amparo) 86 anys.
Agost, 16. -Magdalena Barceló Amengual (Mora) 80 anys.
Agost, 17. -Catalina Oliver Ribas (Cella) 82 anys.
Agost, 17. -Joan Garau Morey (Pentinador) 82 anys.
Agost, 18. -Ana Puigserver Mas (de S. Serra) 64 anys.
Agost, 21. -Catalina Moncadas Calafat (Panxeta) 80 anys.

Maria Morey Salvà, e.p.d.

Na Maria va morir el dia a l'edat de 38 anys.

Si totes les morts són sentides, la d'una persona que ens deixa en plena joventut és, si més no, més impactant. Na Maria va esser, durant una temporada, col.laboradora de la nostra revista en una secció de receptes de cuina, que no hem tornat publicar des de que ella va interrompre la col.laboració, potser seria hora de tornar reempren-dre la tasca, cosa que podria semblar com una recordança i homenatge a l'amiga que ens ha deixat.

Amb aquestes retxes "sa revista de Santa Margalida" vol expressar el condol de tot l'equip de redacció i deixar testimoni d'una absència, dolorosa per a tots els qui coneguerem i apreciàrem na Maria.

INFORMATICA

SOPORTE INFORMATICO PROFESIONAL

ORDINADORS I ACCESSORIS

Servici i accés a Internet

Servici Tècnic. Reparacions i ampliacions

Suport **Windows 3.11/95** **Certificat** per **Microsoft**

Suport **Novell** netware **Certificat** per **S.N.I.**

Xarxes locals i Comunicacions

ALEXANDRE ROSSELLÓ, 15 • TEL: 523731 - 908 631388 • 07450 STA. MARGALIDA

ELECTRÒNICA CID

Venda de T. V. Color i Electrodomèstics en General
Primeres Marques
Servei Tècnic Ràpid

C/. Alba, nº 1 - CAN PICAFORT
Tel. 85 06 14

C/. Jovades, nº 33 - STA MARGALIDA
Tel. 52 32 10

Magatzem
distribuidor
a Balears

Conserves de Peix, Vegetal i Peix Salat

Especialitats:

Anxoves del Cantàbric "El Velero" i "Rezumar"
Bacallà importació d'Islàndia

C/. Joan Muntaner Bujosa, 29 C
Tel/Fax 73 38 44

Ciutat de Mallorca

Portes, persianes, vidrieres i falsos terrats en fusta i PVC
Passamans, mobles a mida i fusteria en general
Mobles de cuina, bany, hogar i complements de decoració.
Projectes d'interiorisme

Fusteria mecànica

C/. Miquel Ordinas, 25

Exposició i venda de mobles

C/. Miquel Ordinas, 31-33

Tel./Fax 52 31 45 • SANTA MARGALIDA

Les Beates d'enguany

Carrossa "Casa natal":	Margalida Alzamora Tortell.
Carrossa "del Pou":	Teresa Gomila Capó.
Carrossa "de La Seu":	Francisca Ferrer Serra.
Carrossa "Sta. Catalina reina":	M ^a Victòria Galmés Malondra.
Carrossa "Flor de Mallorca":	Bàrbara Bonnin Nadal.
Carrossa "del Molí":	M ^a Victòria Rosselló Dalmau.
Carrossa "Lliri Blanc":	Antònia Socías Martí.
Carrossa "Didal":	Catalina Font Perelló.
Carrossa "Infantesa":	M ^a del Mar Quetglas Molinas.
Carrossa "Apció. Sant Antoni":	Margalida Valls Gual.
Carrossa "Glorificació":	Antònia Moragues Ramon.
La Beata a peu, o del Festeig:	Margalida Gelabert i Estelrich.

PER tal d'evitar que hi pugui haver malentesos, equivocacions o que ningú no es pugui sentir discriminat a l'hora de l'elecció de les Beates, s'ha nomenat una comissió que serà l'encarregada d'elaborar unes normes que regiran a l'hora del sorteig per a l'elecció de les beates de cada any.

Entre aquestes normes, que com deiem s'estan engirgolant, podem destacar;

- Les pagesetes que acompanyen els sants: han de ser de preescolar.
- Les monges de la processó: ni-

nes de 1er. i 2on. curs.

- Els àngels: nines de primera comunió.

- El àngel que van darrera la carrossa de la Glorificació: les de l'any següent de la primera comunió.

- Àngels de la carrossa de la Glorificació: Les que l'any anterior han anat darrera la carrossa.

- Beates de les diferents carrosses: A partir dels dotze anys. Les que hangin estat àngels tendran avantatge a l'hora del sorteig. Han d'estar empadronades en el

municipi.

- Abans dels 18 anys es pot esser espiadora.

- Virtuts, Santes i Puríssima: a partir dels 18 anys.

- Beata de a peu: serà condició indispensable per entrar en el sorteig haver estat abans virtut, santa o Puríssima. Estar empadronada en el Municipi. esser fadrina.

- Les normes seran redactades per la comissió que, a la vegada, es reverva el dret de resoldre els possibles litigis que puguin sorgir.

Programa de Festes, La Beata 97

El programa ve encapçalat per una salutació del batle Miquel Cifre i a continuació el pregó de festes de l'any 1996, de Tomeu Català. Unes breus notes sobre l'homenatge a Joan Mascaró i Fornés i l'agermanament de Santa Margalida amb el poble de Tàrbena. A lloc preferent, les fotos de les nines i jovenetes que seran les beates a la Processó. La portada és el dibuix d'Antònia Calafat que va guanyar el concurs.

Com actes més destacables de les festes, que comencen el dia 27 d'agost i acaben dia 8 de setembre, podríem esmentar:

Dia 27 d'agost: Concert de piano pels alumnes de l'Escola de Música.

Dia 28: Visita a les Excavacions de l'Illa dels Porros i Conferència sobre el mateix tema.

Dia 29: Taula rodona "L'ús de la llengua catalana en els mitjans de comunicació" i recital poètic de Sebastià Alzamora.

Dia 30: La diada del Batre a s'Hort d'en

Degollat i una berbena a la plaça.

Dia 31: Corregudes. Presentació dels equips del "Margaritense". Exposicions de pintura i fotografies antigues i el pregó de festes a l'església a càrrec d'Antònia Quetglas i actuació del grup Cap-pella.

Dia 1 de setembre: Futbol. Exposició de pintura. Exposició de fotos de la Marató fotogràfica. Taula rodona sobre la figura de Joan Mascaró i Fornés i un recital poètic i musical a càrrec de Vicenç Calonge i Josep Arnau Estrades.

Dia 2: Futbol. Exhibició Gimnàstica. Futbol sala. Cinema a la fresca al Pouàs.

Dia 3: Rompuda d'olles i concurs de menjar síndries. Futbol. Vetlada infantil i Super Escuma'97.

Dia 4: Acte a la biblioteca municipal. Futbol. Futbol sala. Sopar a benefici de les obres de la Parròquia a la plaça. Nit de Foc amb Iguana Teatre.

Dia 5: Corregudes ciclistes. Partit de futbol. Acte d'investidura de Joan Mascaró i Fornés com Doctor Honoris Causa per l'UIB, al temple parroquial.

Actuació de RAÍMON al pati de l'Insti-

tut.

Dia 6: Gicama brut. Ofrena de flors a la Beata a la Plaça de la Vila amb l'actuació de la banda de Música de Santa Margalida i Aires Vileros. Partit de futbol i berbena amb els grups: "Sabor latino", Dragónera i Cala Agulla.

Dia 7: Recepció d'una representació del poble de Tàrbena (Alacant), agermanat amb la nostra Vila.

Missa solemne presidida per Mn. Pere Gerard Bestard i Muntaner, arxipreste. Corregudes al Cós.

Concert de la banda de música Inquera a la Plaça d'en Ramon i en Panxo.

Concert al Pouàs de la banda de Música de Santa Margalida.

Processó de la Beata. Bandes de Música, xeremiers, dimonis pageessos, carrosses... que clourà amb la tradicional trencadissa.

Berbena amb l'actuació dels grups: "Amigos" i "Fórmula Diablos".

Dia 8: Recorregut incògnita. Festa als majors de 80 anys. Cafè teatre amb l'actuació d'"Arrebato". al pati de l'institut i Traca fi de festa.

Seguint les passes de Catalina Tomàs

SI l'any passat donàrem una mirada al convent de Santa Magdalena, on Catalina, la nostra Beata, va viure els darrers anys de la seva vida, ja amb una forta flaire de santedat que s'escampava arreu de Mallorca, enguany les passes de Catalina Tomàs ens porten al seu poble de naixença, a Valldemossa, la vila muntanyenca que té una balconada de pins i d'oliveres abocada al Mediterrani i l'ombra protectora del Teix, un dels capparets de la Serra de Tramuntana, guaita permanent de la seva autenticitat, encara inviolada.

Ramblejant pels carrers, estrets i ombrívols, trepitjant les pedres seculars, a la llum passada pel cedàs de la tarda, és fàcil imaginar les passes de Catalina, la nina o la joveneta, caminant cap a la font amb la gerra a la mà, amb el temor de la presèn-

— ...Valldemossa, la vila muntanyenca que té una balconada de pins i d'oliveres abocada al mediterrani i l'ombra protectora del Teix... —

cia del dimoni o amb el goig esperançat de la visita dels seus sants preferits, quan l'un i els altres ja la tenien acostumada a la seva presència.

Els pasturatges esquerps de Son Gallard, la presència agomoladora dels ermitans, l'esveltesa enmoriscada del campanar de la Cartoixa, la sezillesa de les rajoles que ornem cadescuna de les cases de la vila valldemossina, tot ens parla, amb llenguatge clar i entenedor, suau i confidencial, de la presència de Catalina Tomàs, que, en lloc d'escampar la seva mirada pels paisatges encisadors de la serra o sobre la immensitat enlluernadora de la mar, tenia la vista i el

cor posats en els convents de clausura de Ciutat, que la que seria la Beateta i després la Santa, entrellucava entre la boirina, ancorada en el pla de Mallorca.

¡Quina diferència al cor de l'estiu, entre l'ombrívola i agradable frescor dels carrers de Valldemossa i la xafogosa i colradora presència del sol sobre els les cases de Santa Margalida! Però, quan arriba el primer diumenge de setembre, l'esperit benigne que emana de la figura de Santa Catalina Tomàs -per a nosaltres encara La Beata- s'ensenyoreix

de la vila margalidana del Plà, amb la mateixa intensitat que la seva presència es deixa sentir pels paisatges de la muntanyenca Valldemossa. ▀

Rafel Bordoy

EN el Ple de l'Ajuntament celebrat el dia 10 de juliol es van presentar els punts següents:

- "Aprovació de l'oferta d'ocupació pública. (referit a dues places de Policia Local, llocs de nou accés reservats a funcionaris)." S'aprova per unanimitat

- "Aprovació sobre la sol·licitud al CIM de l'inclusió en el Pla d'Obres i Serveis per a l'any 1998 del Projecte d'abastiment d'aigües potables i xarxes d'aigües residuals de Son Serra de Marina." S'aprova per unanimitat.

- "Aprovació sobre la remissió del projecte de creació d'aules en el Carrer Progrés s/n de Santa Margalida, sobre si s'ajusta a la normativa del CIM." S'aprova per unanimitat.

- "Aprovació sobre sol·licitud al MEC el conveni de finançament del projecte de creació d'aules escolars en el carrer Progrés de Santa Margalida."

Els dos punts anteriors fan referència a les aules que està previst construir en el solar de davant el Col·legi Nou. S'aprova per unanimitat.

El batle informa:

Visita del Sr. Conseller de Medi Ambient.

Presentació programa festes de Santa Margalida.

Sobre renovació càrrec del President de la Mancomunitat.

Sobre contenciosos del CIM i TIRME.

- En el capítol de precís i preguntes es posa de manifest el nombre d'accidents de trànsit al casc urbà de Can Picafort, per cause del poc respecte a les normes circulatòries.

Ple de l'Ajuntament del dia 5 d'agost:

- "Aprovació de l'adjudicació definitiva del concurs per a l'explotació dels serveis del Bar, situat a la LLar de la 3ª Edat de Santa Margalida, Plaça de la Vila nº 11."

Hi ha una proposta sobre aquest punt per part dels partits PP, GIP i CPU, que no es porta a terme pels arguments i presió del grup d'UM i la postura del grup Socialista. Es va arribar a parlar de "prevaricació". Finalment es va votar el punt, donant el següent resultat: a favor: PSOE i UM., en contra: CPU i abstenció: PP i GIP. En conseqüència s'aprova el canvi de propietari de la concessió.

- "Aprovació sobre moció presentada pel grup municipal d'UM, en la que es demana que s'insti el Govern de la Comunitat Autònoma a adequar les línies i els horaris a les necessitats dels usuaris de l'Hospital de Manacor que viuen a l'àrea d'assistència d'aquest." S'aprova per unanimitat.

- "Aprovació sobre subscripció del conveni de col·laboració entre aquest ajuntament i l'empresa "Alzinar Mar, S.L" referent a la utilització de les instal·lacions esportives del Camp de Futbol de Can Picafort."

Aquest punt va desfermar la polèmica suscitant una forta discussió entre els regidors Joan Monjo (UM), a favor del conveni, i Cristòfol Salvà (PSOE), en contra. Manifestada la postura contrària a l'aprovació del punt per part dels grups del PSOE i PP, el regidor d'Unió Mallorquina, demana la retirada del punt, el batle accedeix a la petició i el retira per manca de la documentació necessària.

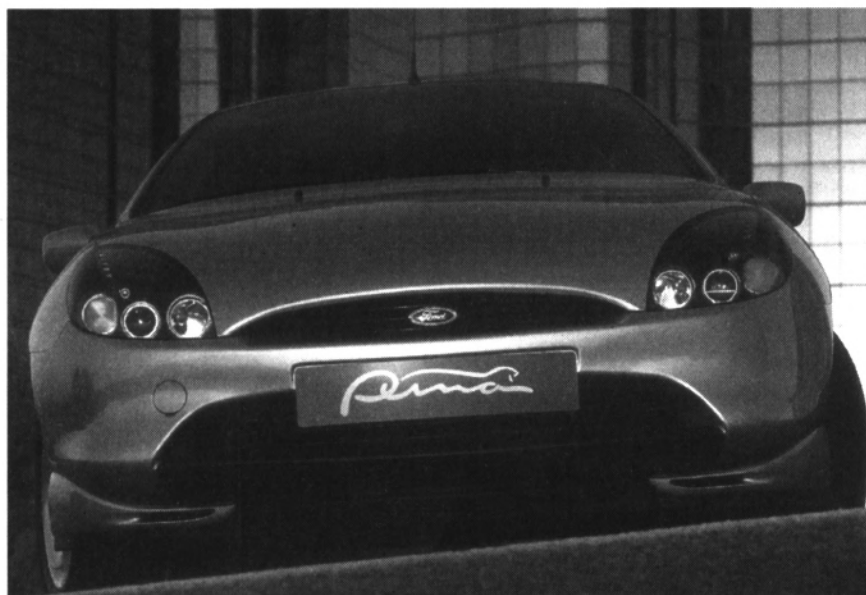
Comentari:

Ja he dit altres vegades que l'assistència als Plens Municipals és un exercici recomanable pels ciutadans d'un poble, cada pic vos endureu noves sorpreses, experimentareu noves sensacions i vos fereu una idea, més o manco aproximada, de l'actuació dels diferents grups municipals i de les persones que els integren. Veuríeu alternar-se, sense solució de continuïtat, enteniments idíl·lics i desavinences aferrissades, sempre per mor d'una suposada "defensa dels interessos del poble". Veuríeu com es passa d'amenaques de prevaricació i apel·lacions a l'honor dels regidors, a una defensa, quasi heròica, de la petició d'una empresa particular que vol emprar el camp de futbol Municipal unes determinades hores cada dia, a canvi d'unes contraprestacions no massa aclarides i que fins i tot podrien semblar utòpiques.

Creis-me, assistiu als plens municipals i aprendreu més coses que no en tres mesos de veure la Televisió.

R.B.

TALLER MECANICO
MIGUEL SALVA REUS

**NOU
FORD PUMA**

C/. Miquel Ordinas, 20 - 07450 Santa Margalida - Tel. 52 32 75 - Tel. mòvil 908 43 66 58

"la Caixa"

Plaça de la Vila • Santa Margalida

Gent Major

Activitats de l'Associació "Hero"

EL passat dia 5 de juliol, es va celebrar a la Plaça de la Vila una berbena molt animada.

El 12 de juliol, una representació de la nostra associació va assistir a l'ermita de Betlem d'Artà a la celebració de la festa Aniversari de la fundació de la primera ermita, la de Vallde-mossa fundada per l'Ermità Mir d'Alaró.

En el ple de l'Ajuntament es va resoldre el concurs per a l'adjudicació del bar de la Llar dels Padrins, que va significar un canvi en la titularitat del mateix. Volem des d'aquí donar les gràcies al matrimoni que ha acabat el seu termini, per les moltes atencions que ha tengut amb la gent major. A la vegada desitjam encert a les persones que se'n fan càrrec.

El dia 9 del corrent es va celebrar una excursió amb el Iot Jaro II, cap a Cala Rajada, amb vi-

sita al mercat, un bon bany en aquelles meravelloses cales i dinar i ball a l'Hotel Eva Park.

El dia 23, sortint de Can Picafort amb un vaixell, anàrem bordejant les badies d'Alcúdia i Pollença, amb un bany a

la Vila mantenen oberta l'església parroquial pel qui vulgui visitar-la.

El dimarts dia 22, mentre guardàvem el temple, es tallaven els pins que ornaven l'escalonada del portal major. La

les Platges de Formentor, tornada al migdia a Can Picafort per el dinar i el ball.

Els dimarts i dissabtes, de 10 a 13 hores, un grup de persones de les associacions de 3ª edat de

imatge de Santa Margalida quedava així exposada al sol. Esperem que prest poguem veure de bell nou verdor per l'escalonada. ▀

Mateu Martí

ASSOCIACIÓ 3A EDAT HERO • SANTA MARGALIDA
DISSABTE DIA 20 DE SETEMBRE
A LES 22 H. A LA PLAÇA DE LA VILA

GRAN BERBENA
amb el grup:
CARRUTXA

El mateix dia, vigília de Sant Mateu, durant el descans hi haurà **Bunyols** per a tothom.
COL.LABOREN: L'AJUNTAMENT DE STA. MARGALIDA I "SA NOSTRA"

La primera gran migració dels Margalidans

D'AQUÍ a pocs dies, per les festes de la Beata, la Vila de Santa Margalida rebrà una visita d'una àmplia representació del poble valencià de Tàrbena, que s'hi ha agermanat de forma oficial. El principal motiu de l'agermanament és que els tarbeners descendeixen en la seva pràctica totalitat de mallorquins i mallorquines que s'hi establiren a començaments del segle XVII. Més concretament, de gent de Santa Margalida i també de Pollença i Manacor. L'origen de la població de Tàrbena no té res d'anecdòtic, sinó que es deu a un fenomen d'abast molt més ampli, desconegut per la majoria de mallorquins i mallorquines, i que podríem caracteritzar com la primera gran emigració de mallorquins. Aquella que, fa més de tres segles, es dirigí cap al sud del País Valencià després de l'expulsió dels moriscos.

L'EXPULSIÓ DELS MORISCOS I L'EMIGRACIÓ MALLORQUINA

L'expulsió dels moriscos, decretada l'any 1609, va deixar pràcticament despoblades extenses zones del regne de València, sobretot les zones muntanyoses que ocupen bona part de l'actual província d'Alacant. Els seus senyors feudals, amb la intenció de mantenir les seves rendes, es decidiren a promoure la repoblació. La captació dels repobladors i la direcció del procés fou dirigida pel senyor d'Olocau a València, que s'en va aprofitar la seva condició de virrei de Mallorca. També seguiren la seva iniciativa molts d'altres senyors de la zona, de manera que, tal com assenyalava l'investigador J. Costa i Mas, al seu article La repoblació mallorquina a la Marina Alta i el seu Entorn en el segle XVII -en el qual es basa directament gran part d'aquest escrit- "els illencs resultaran ser el principal element colonitzador del buit dei-

xat pel vell substrat morisc".

Molts de mallorquins i mallorquines, atesa la crisi econòmica per què travessava l'illa i davant la promesa de terra a bastament i de millors condicions de vida, acceptaren tot duna l'oferiment dels senyors valencians. L'any 1611, en una sessió del Gran i General Consell s'exposava que per poblar lo regne de València ha buidat molt la gent de Mallorca i s'en buiden. És a dir, que l'emigració ja havia estat molt important i que continuava amb força.

Aquesta pèrdua d'efectius humans va afectar sobretot a la Part Forana, tot i que sembla que amb diferències importants. D'acord amb les dades de què disposem, els pobles que en resultaren més afectats varen ésser Manacor, Pollença, Andratx, Artà i, sobretot, Lluçmajor i Santa Margalida. La Vila degué ésser la localitat que va perdre més població, almanco percentualment. Segons els síndics del municipi, havien abandonat Santa Margalida més de quatre-centes persones, xifra que suposa entre una quarta i una quinta part dels seus habitants d'aleshores.

ELLS LLOCS DE DESTINACIÓ DELS MALLORQUINS

La zona on els mallorquins, juntament amb una minoria d'eivissencs, varen ésser el principal grup repoblador en més d'una ocasió, pràcticament l'únic -o en què la seva participació va ser important, ocupa una àmplia extensió de les comarques de la Marina Alta i la Marina Baixa. Es tracta de comarques d'orografia accidentada i geografia muntanyosa, tot i que suavitzada per la presència de nombroses valls, fet que ha aïllat relativament la seva població i que ha ajudat a mantenir-la relativament homogènia fins a l'època contemporània. La gran

extensió d'aquesta zona fa que ací sigui impossible desmentar tots els indrets en què hi va haver participació de mallorquins a la repoblació, pel que, forçosament, ens haurem de circumscriure als més importants o coneguts, distribuint-los per subcomarques.

A molts d'aquests indrets hi ha llinatges d'un clar origen margalidà o almanco, ben característics de la Vila, com, per exemple, Alòs, Calafat, Carreres, Dalmau, Femenia, Font, Molines, Monjo, Muntaner, Ordines, Ribes, Serra, Vives. I també s'hi conserven llinatges que fa tres-cents anys eren margalidans i que ara ja s'han extingit a la Vila, com Alballent o Mestre.

NORD DE LA MARINA ALTA

A la Marina Alta, a les valls de Gallinera, Ebo i Laguar, els mallorquins gairebé en monopolitzaren la repoblació. És ben conegut el cas de Gallinera, que fins el present segle va conservar, a més d'altres trets dialectals, l'article salat. Dels llinatges i de les notícies històriques es desprèn que bona part dels seus primers habitants eren andritxols. Els llinatges actuals són típicament mallorquins: Alemany, Balaguer, Boronat, Camps, Cortell, Dalmau, Domènech, Femenia, Frau, Mengual (Amengual), Molines, Moll, Morell, Puchol (Pujol), Puig, Sastre, Seguí, Vercher (Verger). El mateix es pot dir de la Vall d'Ebo, on actualment continuen predominant els llinatges mallorquins (Alemany, Calafat, Femenia, Frau, Llodrà, Mari, Mas, Massanet, Mengual -Amengual-, Montaner, Oliver, Nadal, Moll, Ribes, Seguí, Serra...), com també ho fan a la Vall de Laguar (Arbona, Ballester, Carreres, Estelrich, Esteve, Llodrà, Mas, Massanet, Mengual, Mesquida, Moll, Nicolau, Oliver, Pujol, Riera, Ripoll, Seguí, Vi-

cens...). La majoria dels primers veïns de Laguard eren artanencs: de 69 que se n'han comptabilitzat, 31 eren d'Artà, 10 de Manacor, 7 de Llucmajor, 3 de Petra...

A la Vall d'Alcalà, cal esmentar el poblet de Beniaia (amb repobladors d'Andratx i de Santa Margalida), o el de Benido-leig, on consten repobladors de Manacor, Andratx i Porreres i de llinatges, entre molts d'altres, com Alemany, Ballester, Estela, Esteve, Far, Ferrer, Mas, Mengual, Oliver, Ordines, Pastor, Ribes, Riera, Seguí ...

CENTRE DE LA MARINA ALTA

El mateix succeeix a moltes d'altres localitats de la zona central de la Marina Alta, com a Setla, Mirarroja i Mirafior, on els Carrió, Coll, Domènech, Femenia, Ferrer, Fornés, Marí, Mas, Malonda (Malondra), Moncho (Monjo), Pastor, Perelló, Puigserver, Ribes, Salort, Torres, Vicens o Vives conviuen amb una gernació de llinatges estrangers; o a Ondara, que va rebre emigrants d'Eivissa, Felanitx, manacor, Marratxí i Muro; o a Sanet, on, entre els llinatges més freqüents, s'hi troben Moll i Llull; o a la Rectoria, on els més abundants són Ballester, Carrió, Estela, Femenia o Ferragut; o al Verger, on, conjuntament amb llinatges valencians i castellans, hi trobam molts de llinatges mallorquins, que sovint s'han convertit en característics d'aqueixa població (Ballester, Bosch, Calafat, Esteve, Femenia, Ferrer, Fornés... I l'enfilall de llinatges i de pobles encara podria continuar.

SUD DE LA MARINA ALTA

És aquí on, a més de pobles amb una població d'origen mixt mallorquí i valencià, sobretot, s'hi localitzen daltres pobles on la pràctica totalitat dels repobladors varen ésser mallorquins, sovint amb algunes aportacions eivissenques. És el cas de Xaló, on la gran majoria eren de Santa Margalida: de 58 persones que s'hi casaren entre 1620 i 1650, 44 eren de Santa Margalida. La millor prova del seu origen mallorquí i sobretot

margalidà, com per tot, són els seus actuals llinatges: Albanell llinatge ara molt poc nombrós a Mallorca i que prové de Santa Margalida-, Ausina (Alzina), Avellà, Ballester, Calafat, Costa, Escalles, Estela, Femenia, Ferrà, Ferrer, Font, Fornés, Fullana, Grimalt, Jordà, Mas, Maïans, Mengual, Mestre, Miralles, Molines, Moll, Moncho (Monjo), Montserrat, Moragues, Mulet, Noguera, Ordines, Pont, Puig, Puigserver, Reus, Ripoll, Rosselló, Seguí, Serra, Siserol Círrerol-, Vila o Vives. Un altre exemple n'és Llíber on, envoltats de llinatges estrangers, s'hi troben els Avellà, Font, Fullana, Mas, Mengual, Monjo, Mulet, Ordines, Perelló, Poquet, Reus, Sifre o Sifre (Cifre). Si Xaló havia estat una petita Santa Margalida valenciana, Llíber va ser un petit Llucmajor: de 27 persones que es casaren entre 1620 i 1650, 21 eren llucmajoreres.

A Benigüelma i a Gata, baldament hi abundin llinatges valencians i castellans, els més nombrosos són els d'origen mallorquí i eivissenc (Boronat, Caselles, Costa, Ferrer, Font, Ginestar, Grimalt, Martí, Mas, Mengual, Mulet, Mut, Perelló, Pons, Salvà, Soler, Torres, Vives...). Pedreguer, amb devers sis mil habitants, és el nucli de descendents de mallorquins de més importància. L'ascendència insular de la pràctica totalitat de la població es torna a revelar pels llinatges i les seves combinacions com per tot arreu d'aquests pobles, un hom té la impressió que es tracta de qualsevol indret de Mallorca (Artigues, Balaguer, Ballester, Carrió, Costa, Domènec, Femenia, Ferrer, Fornés segurament el més comú del poble-, Gayà, Gilabert, Llull, Martí, Mas, Mengual, Miralles, Molines, Monjo, Morell, Noguera, Pons, Puigserver, Ribes, Riera, Roig, Rosselló, Salvà, Sastre, Serra, Simó, Soler, Tomàs (Thomàs), Tur, Vaquer, Vives i una bona tiranga més. I del català de Mallorca, substituït pel català de València si en aquests casos es pot parlar de substitució-, encara en queda el record a les gloses: Dels pobles del marquesat/que parlen més mallorquí, és Pe-

dreguer sense dubte, com tots saben per allí.

LA MARINA BAIXA

A la Marina Baixa també hi ha pobles repoblats totalment, o quasi, per mallorquins, com Guadalest, on hi va haver repobladors de Pollença i Santa Margalida. Actualment, tot i que l'onomàstica sembla d'origen més divers, la d'origen mallorquí encara en fa devers la meitat (Balaguer, Bou, Lledó, Móra, Pasqual, Ribes, Sales, Santacreu). O a Castells de Castells, on consten repobladors de Llucmajor i de Santa Margalida i els llinatges mallorquins en són els predominants: Alemany, Alòs, Carreres, Estelrich, Ferrer, Frau, Mas, Massanet, Mengual, Mezquida Mesquida-, Moragues, Ribot, Seguí, Serra, Tavernier, Tomàs, Torres, Vaquer.... I, finalment, hi trobam Tàrbena, l'únic poble on els seus habitants matenen viu el record de l'origen mallorquí, a més de nombrosos trets lingüístics, com l'article salat, el pronom personal en, els demostratius (aquest, aqueix, aquell). Tàrbena es va poblar sobretot amb gent de Santa Margalida, Manacor i Pollença. Els llinatges actuals en són bona mostra: Arbona, Calafat, Ferrer, Font, Estelrich, Ginart, Marcó, Mascaró, Molines, Moncho (Monjo), Moragues, Pont, Reus, Ripoll, Salvà, Santacreu, Serra, Seguí, Sifre Cífre-, Soliveres Solivelles-, Vila o Vilanova. I també costums tan mallorquins com l'elaboració de sobrassades, que a Tàrbena els diuen així però que la resta de pobles de la contrada anomenen tàrbenes.

És en atenció d'aqueix origen i d'aqueixa consciència que el poble valencià de Tàrbena i el mallorquí de Santa Margalida s'han agermanat de forma oficial. Només de forma oficial, perquè germans de llengua, història i cultura ho són des del 1609. Tan de bo aquesta iniciativa serveixi també per descobrir a la resta dels mallorquins i dels valencians de la Marina Alta i Baixa els vincles que, encara ara, els uneixen fermament. ▀

Antoni Mas

Tertúlies a la fresca

EL divendres dia 11 de juliol, encetàrem de bell nou les tertúlies a la fresca, aquest pic va esser damunt la Plaça de la Vila, amb una pamboliada, pel mig, de franc pels socis, i la conversa a càrrec del Pare Joan Francesc March, que ens va parlar de la Història de Mallorca, de la nostra llengua, de nacionalisme i de Joan Mascaró i Fornés. El col.loqui va resultar molt ani-

mat amb la participació d'una trentena de persones que, com acte final, cantàrem Sor Tomaseta.

Excursió a Sa Dragonera

EL diumenge dia 13 de juliol, una seixantena de persones visitàrem Sa Dragonera, en una

excursió organitzada per la nostra delegació. Un bon dia de sol i mar que va divertir prou a tots els qui no ens assustàvem de la gran quantitat de sargantanes que habiten aquella illa. Tenguérem ocasió també de contemplar la costa des del Port d'Andratx fins a Palma. ▀

Bar - Granja

Calafat

Bones festes!

**Especialitat
Horxata d'ametlla
natural**

Tapes Variades

Plaça de La Vila - Sta. Margalida

GA

Gaya

Gestoría Administrativa

Paseo Colón, 95 - 1º
Tels. 85 04 31 - Fax 85 03 44
07458 Ca'n Picafort

Els pins de l'església

TOTES les amputacions, per molt que siguin beneficioses i necessàries, són traumàtiques i, la majoria de vegades, no desitjades. Aquest és el cas de la tala dels pins que, com centinel·les ecològics, guarden els voltants del nostre temple parroquial i posen una nota d'agradable verdor a un dels indrets més emblemàtics de la nostra Vila.

Aquests pins, al llarg de 37 anys d'existència, han estat testimonis passius de molts esdeveniments en la vida dels margalidans, naixements, primeres comunions, noces, funerals, festes, processons... han gaudit del contrapunt remorós i de l'ombra protectora d'aquests arbres que, amb un espai de temps relativament curt, han assolit un grau de desenvolupament i esponera vertaderament notables.

Precisament aquest creixement quasi extraordinari ha marcat de manera inexorable el destí dels pins de l'església, víctimes ara de les màquines de serrar municipals que, com el bisturí dels cirurgians, han de mirar de posar remei als mals causats pel creixement de soques i branques i la invasió destructora de les rels.

Anem ara a veure les causes que han marcat l'actuació depredadora: com ja sabeu, hi ha un projecte de restauració del nostre temple parroquial que es troba en un grau de deteriorament certament preocupant. Les dues

parts que més precisen d'actuació són les teulades i els fonaments i principalment els fonaments es poden veure afectats per l'acció de les arrels dels pins sobre el terreny que envolta el temple i, segons el parer dels tècnics, podrien incidir negativament sobre la cimentació, basta veure l'estat de les escales del

portal major. Qualsevol actuació sobre els fonaments, sense llevar els efectes causats per les rels esmentades, seria com fer retxes dins l'aigua.

Però no és aquest l'únic motiu que ha impulsat els responsables, ajuntament i parròquia, a prendre una mesura desagradable i potser que impopular: hi havia el perill, comprovat, de l'esqueixament d'alguna de les branques que per efectes d'una ventada podrien comportar un risc seriós pels nombrosos vianants que transiten per l'escala i per a la integritat de les cases i edificis propers, a més de l'efecte de les

arrels sobre les cisternes i la brutor que origina la fullaraca. Aquestes, entre d'altres, podrien esser raons de pes per a la tala no desitjada per ningú.

No hi ha dubte però que ens dol profundament que s'hagi hagut de prendre aquesta mesura, sé que hi haurà gent que la trobi

desencertada, altres que hi estaran d'acord i d'altres que en faran una qüestió política, tot això és inevitable en una societat plural, però hi ha pics que els fins justifiquen els mitjans. I perquè em dol de veres l'amputació no en faré cap comentari ni a favor ni en contra, sols esper, com qualsevol persona que estima la Vila, que la mesura resulti efectiva i que els arbres que es posin en el lloc dels pins, després d'uns estudis seriosos, donin la bellesa i l'encant que es mereix un indret tan emblemàtic, agradós i estimat dels margalidans. ▀

Rafel Bordoy

Enhorabona a la “Bulla d'estiu”

DES d'aquestes línies vull donar l'enhora-bona a tots aquells

que fan possible i que treballen a l'escola d'estiu, o més ben dit “Bulla d'estiu”, tal i com és anomenada l'activitat, es dugui a terme amb un grau tan alt de satisfacció, tant per als al.lots, com per als pares.

Agrair també a l'Ajuntament, i en particular a les regidories que estan al davant, perquè pens és una de les bones coses que s'han fet per a la gent petita del municipi, i encoratjar-los a seguir per als anys vinents, ja

que activitats com aquestes són, moltes de vegades, les que més falta fan, no és d'estranyar que molts de pics siguin els nins el més oblidats, però en aquesta ocasió, repetesc que l'activitat ha estat un èxit, i si no, que ho demanin als participants, n'estan encantats.

Ja per acabar, i sense la pretensió de fer una protesta, si més no una sol.licitud, vull recordar que a Santa Margalida hi manca un parc infantil, amb

aparells moderns, que no comportin risc per als nins, ja que s'ha d'anar amb molta cura amb alguns dels existents, com és ara el giratori que hi ha devora la piscina municipal, crec que és molt perillós, o el seient damunt d'una molla en forma de moto que no té proteccions, jo he vist com alguns petits s'han fet mal i pens que no hi és de més el recordar-ho.

Guillem Àngel Crespi

La imatge i la paraula

Gabriel Bauçà, (el Dimoni Gros)

Després de tants d'anys d'anar al capdavant dels dimonis, a la processó de la Beata, l'han fet merexedor de seure en el setial de paper de “sa revista de Santa Margalida”. Personatge emblemàtic i entenyable, de la festa margalidana del primer diumenge de setembre. Dimoni bon al.lot i popular enlairat en el lloc preponderant de la processó, on a força de voler assustar Catalina Tomàs, arriba a no assustar quasi a ningú. Voldriem que amb els seus bots i xacalines remogués la bona consciència dels polítics que el miren d'aprop. I li desitjam tants d'anys de vida com gerres a trencat als pens de la Beata.

Dibuix: Antònia Calafat

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

Centre Coordinador

Activitats de la Biblioteca de Santa Margalida durant l'any 1997

- *Gener: Dia 30, vàrem pintar i retallar màscares de paper.
- *Març: Dia 14, l'hora del conte.
- *Abril: Dia 11 (Fira d'Abril), férem un taller de manualitats.
-Amb motiu de la festa del dia del llibre, es va fer el IV Concurs de redacció i contes curts. Hi participaren més de 150 persones, entre nins i majors. El dia 25 es va fer l'entrega de premis i un berenar per a tots els participants.
- *Maig: Dia 23, l'hora del conte.
- *Juny: Dia 17, visita dels alumnes de 1er, i 2on. cursos de preescolar del Col·legi Nostra Senyora de la Consolació.
- *Juliol: Dia 17 a les 17'30 hores, taller de ceràmica. Pintèrem una rajola.

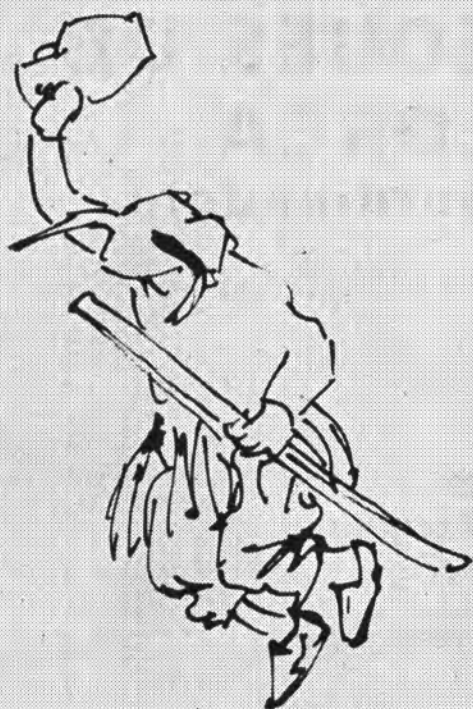
Horari d'obertura al públic de la Biblioteca:

Dilluns, dimarts i dijous dematí: de les 09'00 a les 13'00 hores.

De dilluns a divendres: de les 16'30 a les 19'30 hores.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

“sa revista” de Santa Margalida

*en nom seu i
dels seus anunciants
vos desitja a tots*

*Molts d'Anys i
Bones Festes
de la Beata 1997*

**Centre
Assessorament
Empresarial**

José Trías, 11 - 1º - Tels. 85 08 46 - Fax 85 18 10 - CAN PICAFORT

**HERTORRES, S.L.
CONSTRUCCIONS**

C/. Lluna, 2 - STA. MARGALIDA
Tels. 52 31 03 - 52 32 89 - 52 30 36

BAR

Ca'n Maco

Pl. Abeurador, 5 - Tel. 52 32 23

***Banda de Música de
Santa Margalida, a la
darrereria dels anys
quaranta.***

1.-Xisco Rosselló (Ramis). 2.-Pep Bibiloni (Gri). 3.-Damià (Curt). 4.-Joan (Memori). 5.-Miquel Quetglas (Calet). 6.-Joan Morey Trobat (Maco). 7.-Tomeu Serra (Fraret). 8.-Martí Bassa Capó. 9.-Gabriel Dalmau (Llebro). 10.-Joan Fornés (Manento).

11.-Mateu Alzamora (Mora). 12.-Jaume Ferriol. 13.-Jaume Estelrich (Fideuer) 14.-Jaume Albertí (Director de la Banda). 15.-Joan Garau Capó (Llasset). 16.-Jordi Bassa (de ses Camineres). 17.-Miquel Ribas (Llasset). 18.-Miquel Monjo (Curt). 19.-Miquel Payeras (Patrò). 20.-El fill d'en Tomeu Fraret. 21.-Mateu Estelrich (Merro). 22.-Bernat Payeras (Patrò). 23.-Jaume Cladera (Femenia). 24.-Antoni Gayá Alomar (de Son Corb). 25.-Rafel (Pitxon). 26.-Miquel Ferrer (Fullós). 27.-Sebastià Mayol (Calçó). 28.-Joan Gual (Manyo). 29.-Tomeu (Tem). 30.-Bartomeu Gayá Alomar (de Son Corb). 31.-Joan Ramis (Xisquin). 32.-Gabriel Bonnín Alorda (Pobler). 33.-Antoni Quetglas (Calet). 34.-Joan Nadal (Benet). 35.-Arnau Dalmau (Picó). 36.-Guillem Ferrer (Tusí). 37.-Avellá. 38.-Miquel Ferrer (Gaardó). 39.-Pere Pomar (Gil).

Miquel Cifre, batle.

DAVANT les festes de la Beata, no podien faltar a la nostra revista unes paraules del batle, perquè ens parli una mica de les coses de la nostra Vila.

-Com que la Beata sol marcar pels margalidans un cicle, aleshores preguntàrem, per després de la Beata quins projectes té el nostre ajuntament, referits a la Vila?

-Procuram fer feina abans i després de la Beata, però tenim en projecte acondicionar l'edifici de l'Ajuntament, cosa que farem amb la casa que s'ha comprat a la part posterior. Allà, comptant amb la portassa de l'ambulància, que està devora, disposam d'uns 500 m2 útils, això ens permetrà una ampliació de l'espai d'oficines, però també pensam amb qualche cosa més, com sales de reunions, podria servir per escola de música i altres activitats, hem de pensar que l'actual escola de música està a un local llogat que costa a l'ajuntament 40.000 pessetes mensuals. Una altra cosa que hem de fer és acabar d'arreglar el carrer Crespi, aquest assumpte és important perquè és una entrada i sortida del poble que ens permetrà els dies de festa poder desdoblar la circulació i a la vegada l'ampliació de la pujada de Son Mas, i adecentar fins al cementeri.

-Projectes de tipus cultural?

-Continuar duent companyies de teatre, actuacions musicals, escola d'adults. Ara hem aturat l'excavació del Pou d'Hero on ja hi portam gastades més d'un milió i mig de pessetes, la meitat les pa-

ga el CIM, ara tenim concertada amb FODESMA (organisme depenent del CIM) la restauració, en el sentit que ells aporten la ma d'obra i l'ajuntament el mate-

rial. Estam també a la segona fase de l'excavació de l'Illa dels Porros. També arreglarem la finca dels pous, perquè els al.lots del poble hi puguin anar a fer-hi activitats.

-I el tema de l'escalonada de l'Església?

-Allà és un espai que església i ajuntament estam decidits que sigui pel poble i que es pot aprofir-

tar de moltes maneres el projecte que hi ha és que l'escalonada pugui esser un teatre a l'aire lliure i serveixi també per a altres activitats ja que és un marc molt adequat i molt hermós. Hi ha comanat un projecte i confiam que prest es puguin posar les obres en marxa. També aquesta obra la podria fer FODESMA i l'ajuntament aportaria el material. Ara el que fa l'ajuntament és arreglar-ho provisionalment perquè es pugui transitar, fins que es faci el projecte definitiu.

-Quin és el pressupost de les festes d'enguany.

-Sense comptar les despeses de la processó, està en torn als vuit milions de pessetes. Pràcticament igual que l'any passat, el pressupost de totes les festes del municipi s'ha incrementat en cinc milions de pessetes.

-L'Obra Cultural Balear de Santa Margalida va entrar un escrit dirigit al batle demanant el canvi de nom d'alguns carrers de Santa Margalida, que s'ha fet en aquest sentit?

-Hi ha encarregat un estudi que inclou aquests els carrers a què fa referència l'escrit i altres de Can Picafort i de la Vila que estan sense nom i esperam donar-li prompta solució.

-Aquí a Santa Margalida va estar proper un pacte PP, PSOE, ens agradaria saber l'opinió del batle sobre la polèmica que un cas semblant ha suscitat a l'ajuntament d'Alcúdia.

-La meua opinió és que cada poble és absolutament distint, en el

Marcats per les festes

tema dels pactes no es pot generalitzar i més entre formacions antagòniques, almanco sobre el paper, depèn de les circumstàncies de les legislatures i el tema de les relacions personals, crec que cada poble és distint. Si l'agrupació local pren una desició democràtica pens que Palma no s'hi ha d'aficar. Al cap i a la fi qui

coneix el tema d'aprop és la gent del poble. Ara pel que sé pels diaris el tema d'Alcúdia no el veig massa clar.

-Que damanaries als margalidans en aquestes festes?

-Sobretot participació, que la gent participi a tots els actes en general, però que tengui en

compte que la investidura de Mascaró és un acte únic i important pel poble de Santa Margalida, la particiació a la processó està quasi assegurada, però convit a la gent a participar: al recital d'En Raimon, la festa del batre, l'ofrena de flors... i a tots i cadascun dels actes festius de la Beata.■

Felip Díez, el Rector.

ES compleix, més o manco, un any de l'arribada del Rector a la Vila, les festes de la Beata són una bona ocasió per fer-li unes preguntes i que ens doni les seves impressions.

-Després de passar entre nosaltres la festa de la Beata de l'any passat i apropar-se les d'enguany, voldríem que ens donassis les teves impressions sobre la festa.

-De les festes de la Beata, abans de venir destinat a Santa Margalida sols havia vist passar la processó, l'any passat la vaig poder viure més d'aprop encara que no en tota la intensitat que la podré viure enguany, tota vegada que ja em trob integrat dins la vida del poble. Hi veig una expressió de fe popular dipositada en la Beata, és una celebració més civil que no religiosa, malgrat la importància de l'Ofici del dia de la festa. Pens que és una festa del poble i feta pel poble, cosa que és molt important, però no és una festa religiosa. És evident que hi manca qualche cosa, m'han arribat comentaris en el sentit de: "molta festa de la Beata però amb poc sentit religiós". Una altra cosa que m'ha cridat l'atenció

és que un poble que té una festa tan arrelada no tengui una capella dedicada a Santa Catalina Tomàs.

Quan jo vaig arribar la imatge anava de capella en capella sense aturall. Crec que a això s'hi ha de posar remei i intentar fer veure la figura de la Santa baix l'aspecte religiós i de la fe. Donar-la a conèixer com una dona que sorgi del poble i que és del poble, malgrat la seva vida de clausura.

-Tens cap idea per posar remei a aquesta situació?

-La primera seria la de instal·lar la imatge de la Beata a una capella definitiva, com que hem traslladat la pica baptismal, ara en tenim una buida i la idea seria la de llançar un concurs d'idees per fer un retaule a la imatge que tenim i així poder-li dedicar una capella. Una altra cosa és que en-

enguany, una setmana abans de la festa, la imatge de Santa Catalina Tomàs estarà exposada com ho va estar la de Santa Margalida a damunt l'altar major i també exposarem la rellíquia perquè puguí esser venerada, a la vegada a les misses farem una mica d'incidència sobre la figura de la Beata. De cara a l'any que ve intentarem fer venir qualche persona amb autoritat que ens parli de Santa Catalina Tomàs i mirarem d'organitzar alguns actes culturals entorn de la seva figura.

Marcats per les festes

-Pel que fa a la capella de la que abans hem parlat, ara que la parròquia es veu abocada a una restauració del temple que costa molts de doblers, penses que es podria mirar de cercar una manera de finançament de la capella perquè hi hagi consciència de que l'ha feta el poble?

-El primer que hem de fer és llançar el concurs d'idees per tal de fer una capella, moderna però que no desdigni del conjunt del nostre temple, això serà una feina, sense retribució, dels artistes, arquitectes o tècnics del nostre poble i el finançament ja mirarem si es podia fer a base de donatius, subscripcions o col·lectes.

-Hem parlat de l'acte religiós de la festa que és l'Ofici, ens podries dir qui serà el predicador d'enguany?

-Sí, el predicador serà Mn. Pere-Gerard Bestard i Muntaner, l'Arxiprest del nostre arxiprestat. I cada any procurarem que els predicadors siguin coneixedors de la Beata. Procurarem també que amb la col·laboració de tots l'Ofici surti molt lluit, amb la partici-

pació del flamant cor parroquial. i de tots els estaments implicats en la festa.

-I parlant de temes de la Parròquia, com està el tema de les obres?

-El tema de les obres va envant, per la Fira varem intentar que es fessin subscripcions i he de dir que, davant la meua estranyesa, la gent no ha respost com esperava, hi ha hagut donatius, això sí, a hores d'ara hi ha recollides per a les obres 940.000 pessetes en devers mig any, és un bon senyal, però ens haguéssim estimat més que fossin de subscripcions periòdiques, ja que això dóna una major seguretat per poder fer els càlculs per endavant. Hi ha qualcú que ha fet subscripcions periòdiques però la majoria són donatius esporàdics i puntuals. Convé que la gent sàpiga que els donatius a l'Església desgraven a la declaració de la renda en un 20% i que si es fa una subscripció, basta el justificant que et dóna el banc. Altra cosa que es demana la gent és fins quan han de ser les subscripcions, la resposta és fins que cadescú vulgui o fins

que s'acabin les obres majors. Des d'aquí voldria fer una altra cridada a la gent perquè s'ho torni pensar i ens ajudi a conservar aquest patrimoni de més de 750 anys d'antiguetat.

-Ara per acabar, que ens podries dir d'aquest any que has estat entre nosaltres els vile-ros?

-La impressió ha estat immillorable, m'he trobat molt ben acollit per part del poble margalidà, he trobat molta col·laboració en totes les coses que he anat proposant, quasi sempre passa molt poc temps entre la manifestació d'una necessitat i la solució del problema i això per a mi és molt important i molt d'agrair. Supòs que de tot el que he fet hi ha coses que no han agradat a tothom, però és molt difícil encertar per a tots. Des d'aquí deman perdó si durant aquest any he ofès a qualcú i disculpa per a les meves limitacions. Pens seguir treballant pel poble i vull donar les gràcies i desitjar bones festes a tots els margalidans.■

Margalida Gelabert, la Beata d'enguany.

NA Margalida és una joveneta de 25 anys, que

enguany ha tengut la sort que li tocàs representar la Beata de a peu a la processó, aquest privilegi és desitjat per moltes joves margalidanes, però sols una cada any pot veure complida aquesta il·lusió.

-Enguany t'ha tocat esser la

Beata, havies representat altres papers a la processó?

-Bé, abans hi havia que fer una espècie de meritatge per ocupar llocs a la processó, jo havia corregut quasi tota l'escala, àngel, monja, virtut... el que no havia estat mai és beata damunt una carrossa, ara després de vestir-

me de pagesa durant uns quants anys, m'he presentat per esser la beata de la processó i per sort ho he aconseguit. Ara es torna a les normes antigues, el que ha canviat és que abans podies esser virtut als 13 o 14 anys i ara s'ha de ser major de 18. I la que vulgui esser la beata abans

Marcats per les festes

haurà d'haver estat virtut o santa.

-Quina és la teva opinió sobre el fet que s'hagin establert unes normes pels nomenaments de les nines i joves que han de prendre part a la processó?

-Em sembla molt bé, ja que, si és

compleixen les condicions, tot-hom té el mateix dret i això evitarà favoritismes o privilegis. De totes maneres voldria dir que la processó no la fan solament les persones que van vestides de qual-que cosa, la processó i la festa són moltes les persones que la fan possible.

-Ereu moltes les que optaveu per esser la beata?

-Les que entràrem en el sorteig erem devers 13.

-Estàs molt satisfeta de que t'hagi afavorit la sort?

-La veritat és que sí, sé que és una cosa que es diu sempre, però és que és ver, és un orgull però amb un poc de preocupació per la responsabilitat que comporta, això em té una mica assustada però crec que m'en sortiré.

-A tu Margalida, t'agrada la festa de la Beata així com és o creus que hi manca o hi sobra qualche cosa?

-Si ens referim a la processó, he de dir que l'he vista molt poc perquè cada any hi he participat, però pel que he pogut veure em sembla que està bé. El que sí trobaria positiu, i en certa manera ja es fa, és la renovació de les carrosses perquè la gent que ve de fora no ho trobi sempre tan igual.

-Et sembla una bona mesura que les beates de la processó hagin de ser de la Vila o empedronades al municipi?

-Trob que està molt bé perquè s'ha donat el cas de nines que tal volta els padrins eren de la Vila però elles hi tenien molt poca relació i que prenen el lloc a altres arrelades aquí que es quedaven fora.

Na Margalida fa feina a Alcúdia a una gestoria. Pensa que essent la beata a la processó ja ha assolit l'escaló més important dins la festa, i ens diu que de la festa de la Beata el que més li agrada és l'ambient i l'animació de les persones. ▀

El "Dimoni Gros"

Gabriel Bauzà

L'AMO en Biel és el "dimoni gros", el que va al capdavant de la dimoniada a la processó de la Beata a Santa Margalida, és un home de molt de "pes", tant pel paper que fa a la processó com per la seva humanitat, 119 kg. de dimoni avalen la nostra opinió. L'amo en Biel ens parla de molts d'anys de feina i en alguns punts de la conversa es deixa endevinar l'emoció que li produeix una tasca tan senzilla i a la vegada tan important per a la nostra festa.

-Vós l'amo en Biel no vareu

néixer a la Vila?

-No, jo vaig néixer a sa Serra de Llubí i la meua vida s'ha fet entre Llubí, Muro i Santa Margalida. A mí en varen batiar dues vegades: una a l'església que em posaren Biel i després, quan vaig passar a ser el "dimoni gros".

-I quants d'anys fa que feis de dimoni a la processó?

-Si enguany em vesteixo en farà trenta-vuit.

-Supòs que quan començàreu no ereu el dimoni gros?

-És que llavors no ho era gros.

-El que volia dir és que no ereu el principal.

-No, quan jo vaig començar només erem 5 o 6 dimonis, llavors a la Vila esser dimoni era una cosa com a proscria, estava com a mal vist. Quan va morir el blonco Frit que estava a l'ajuntament i es cuidava de cercar els dimonis, el batle, que era l'amo en Pere

Marcats per les festes

Cladera (Cifre), em va dir si jo em volia encarregar del tema dels dimonis a la processó de la Beata i li vaig dir que sí, si trobava que li podia servir. Llavors entre els dimonis hi havia en Pomar, casat amb na Melis, l'amo en Miquel Porxet, en Mateu (Cordat) que era el dimoni petit, després en "Yanqui". Bé, llavors no n'hi havia tants i la processó tampoc era tan llarga. El fet va ser que la processó va agafar força i aleshores per complir allò que em demanaven vaig anar a cercar dimonis de fora poble, en vaig dur de Sineu, de Muro, de Llubí, d'Artà, de Palma, de Maria de la Salut... Aleshores vaig dir al batle que els dimonis que venguessin els havien de pagar el mateix dia de la Beata i així es va fer, jo els vaig pagar del meus doblers i quan vaig anar a cobrar a l'ajuntament, l'amo en Pere em va fer un regal de 1.500 pessetes d'aquell temps, que era un bon regal. També vaig dir a l'amo en Pere Pastora, que era concejal, que trobava que els dimonis també podien entrar a brufar a l'ajuntament ja que eren persones com els altres i no hi entraven. L'any que vengué davant el batle que era en Jaume Verga em va dir que els dimonis entrassin a brufar.

-I ara quants de dimonis surten i d'on són?

- Alguns anys n'hi ha hagut quaranta, altres cinquanta altres seixanta, i com que l'ajuntament no té tants de vestits, si qualcú es vol vestir i aporta el vestit no hi ha res a dir. Ara són tots de la Vila o que viuen aquí. El que sí voldria aprofitar per dir que el qui vulgui anar de dimoni que es comporti correctament i dugui el

vestit així com pertoca. No fa falta ser sants però s'ha d'anar un poc alerta, sobretot amb el beure.

-Estan a les ordres els dimonis?

-Més o manco, n'hi ha qualcun que necessita una estitrada de brida, com una bístia mal eregada. Així mateix quam veuen que no vaig de bromes, m'estan una mica alerta.

-Sabeu quantes gerres rompeu al llarg d'una processó?

-No ho sé però moltes, el que sí puc dir és que acab ben cansat. Ara ja som vell però faig el millor que sé.

-Quina és la missió dels dimonis a la processó?

-La primera és fer lloc, després anar als pagesos a prendre-los les gerres i les me donen a mí que les trec davant la Beata, en els punts establerts, i si veig o conec alguna casa que hi ha una persona malalta o impedida que miri passar la processó, procur trencar una gerra davant ca seva i això és un detall que els agrada, o davant les monges, encara que les monges i els dimonis sigui una cosa que no lliga. Sempre trenc la primera i la darrera gerra de la processó.

L'amo en Biel s'emociona quan parla de la proces-

só, de gerres, de dimonis, de la festa... Ell ja es troba una mica cansat i reconeix que no pot fer el que feia abans, però pensa continuar i fer el que pugui, i per quan li arribi la jubilació de dimoni li agradaria passar la feina al seu fill, que ho fa molt bé, i així continuaria la tradició. L'amo en Biel, que molts d'anys!■

Rafel Bordoy i Martí Torres

Òptica Santa Margalida

Passeig d'es Povàs, 25
Tel. 52 39 22
07450 SANTA MARGALIDA

Òptica Ca'n Picafort

Passeig Colón, 92
Tel. 85 15 36
07458 CA'N PICAFORT

AUTOESCOLA SANTA MARGALIDA

C/. Joan Monjo March, 38
07450 STA. MARGALIDA

Telf.: 52 34 98
85 14 82

FERRETERIA & DROGUERIA

PLAÇA S'ABEURADOR, 10
TEL - FAX 52 34 75
SANTA MARGALIDA

ISABEL GARAU, 27-B
TEL. 85 05 24
C'AN PICAFORT

**LIMPIEZAS URBANAS
DE MALLORCA, S.A.**

C/. Juan Monjo March, 42
Tels. 52 30 07 - 52 35 92

SANTA MARGALIDA

Cuques de processó (II)

SI ho recordam bé, benvolguts lectors, en el darrer número de la revista vaig deixar pendants tres apartats ben importants per donar per acabat l'article. Ben segur que tots haureu reconegut l'oruga de la que vos parlava, però potser no la seva pròpia papallona ni la crisàlide, i és que aquest insecte té un cicle vital molt característic. Durant la seva vida passa per aspectes totalment diferents. Deiem que aquest fet, entre d'altres, era un sistema de protecció i la causa de la seva gran expansió i abundància, fins arribar als racons més amagats de la nostra Terra...

L'ou de l'oruga

Ens situam a l'inici del cicle (principi de la tardor), just en el moment que la papallona femella pon els ous sobre les fulles del pi. La papallona de la processonària és més sofisticada que altres insectes: deixa els ous col·locant-los en forma d'hèlix al voltant de la fulla, molt semblant a un brot de pi novell. Així i tot aquest camuflatge seveix de poc per a certs depredadors, com el llagost, la vespa i petits aucells que s'engoleixen les postes amb gran avidesa. Un mes després, (a mitjan tardor), les orugues de la mateixa posta que han aconseguit sobreviure, comencen a roegar la closca de l'ou per sortir. En poques hores neixen totes i en aquest mateix moment ja comença l'alimentació, deixant soles les fulles més properes a la posta i, a poc a poc, van desplaçant-se per tot l'arbre. Llavors, panxa plena, es concentren en el lloc de la posta, delimiten i construeixen el niu o

la borsa coneguda, segregant el fil de seda.

Les orugues són l'estat més conegut de la processonària, principalment per tenir el procés més llarg, després per fer-ho de forma més visible i característica i finalment per les causes negatives sobre el paisatge i per a nosaltres.

Les orugues en els seus primers estadis larvals són de colors clars: verd poma en el primer, rosa en el segon i a partir de la segona muda de pell, aparèixen les bandes de color terra i negre. Aquestes mudes permeten que l'animal creixi i així es proveeix d'arpons defensius carregats de substàncies urticants, un sistema de defensa passiva però eficaç.

Quan l'oruga ha arribat a la maduresa té per tasca alimentar-se i anar canviant la borsa cap a zones més càlides del pinar, mentre s'acosta la fredor de l'hivern. L'oruga es regeix per la temperatura de la borsa: si aquesta es troba entre els 20 i els 25°C les colònies evolucionen amb normalitat, entre 10 i 20°C el desenvolupament avança a poc a poc, i per davall dels 10° sols no surten de la borsa. Per altra banda, a 32° i a 12°, moren les colònies senceres.

Metamorfosi

Ja acabat l'hivern, just al començament de la primavera les típiques processons ens anuncien l'inici del cicle metamòrfic. Acabat el període d'acumulació d'energia, es van transformant en crisàlides. Les orugues en processó prèvia a l'enterrament, no

amollen el fil de seda, si ho fan o la cadena es trenca, les orugues estan perdudes. L'elecció del lloc d'enterrament, generalment a l'ombra, ho decideix l'oruga capdavantera que actua de guia, aquesta donarà lloc a una papallona femella. En el lloc de l'enterrament es forma un pilot d'orugues i llavors es disposen en forma de garangola. Una vegada enterrades, cada oruga ha fet un forat entapissat de seda formant un "capullo" o ametló, a continuació es desprenen de la pell i de la càpsula encefàlica al mateix temps, llavors segreguen una pasta blanca que quan s'endureix té forma d'aglà. Unes hores després, aquesta cutícula quitinosa es torna de color marró i forta, aquí ja es pot apreciar amb claretat les ales, el cap, les antenes i les cames que s'han format interiorment. Aquest és l'estat de crisàlide que interromp la metamorfosi on la processonària roman sense transformar-se, amb vida latent, durant el període anomenat diapausa (hivernació).

De l'oruga a la papallona.

Després de la calor estival, és quan arriba la segona fase de la metamorfosi: La papallona esbrella la closca de la crisàlide, forada l'ametló de seda i empeny obrint-se el camí fins a la superfície del sòl. Surten de la terra amb unes ales petites i humides, també pujant a una branca per

la processonària

posar-se immòbils, llavors comencen a estirar i remenar les ales, prenint el vol d'una nova vida.

La papallona en certa manera és difícil de reconèixer, el mascle és més petit que la femella, té un abdomen menor i sense un característic paquet d'escames al final, que sí té la femella; les antenes semblen dues plomes petites, el color varia entre un to gris cendra i un marró terra en el mascle. La vida de les papallones és curta, sols disposen de dues o tres nits per fruir dels vols nocturns i aparellar-se.

El control de la plaga

Com la majoria dels insectes considerats plagues, la processionària augmenta exponencialment i és capaç de defoliar completament un pinar. Generalment podem observar que la curva de població té forma de duna, després d'un màxim (la defoliació) la població descendeix bruscament, per una manca d'ali-

ment, un augment dels paràsits depredadors i malalties.

En repoblacions sense intervenció humana, els cicles entre dues defoliacions successives, per a una total regeneració del pinar, és de l'ordre dels 5 anys; davant aquests desastres els mecanismes biològics ofereixen resistència contra l'alta taxa reproductora. Però hi ha llocs on el pi es troba tan fora del seu

ambient que no té capacitat per reaccionar, em refereixo a petits pinars aïllats per la urbanització, pinars propers a carreteres i repoblacions o sembres a llocs inadequats.

La qualitat de l'aliment és una condició principal per a l'augment de la plaga, les papallones, a l'hora de pondre els ous, coneixen bé els pinars que són abonats i regats per l'home. També saben que els pins propers als pobles, ciutats o carreteres, tenen la temperatura anual més càlida. Les papallones cerquen la bona fulla i una temperatura suau i constant, entre 20 i 25° C. Per exemple, en els anys 1989 i 1990, les temperatures hivernals a Mallorca foren molt suaus, això va propiciar un gran augment demogràfic. Els pinars de Santa Margalida: de Son Dico, Sa Teulada, Son Fullós, el Corral Serra i Sa Dragoneta; ho notaren molt bé i els veïnats de Son Bauló no sabien com combatre la plaga. És clar que amb la construcció de xalets, eli-

minant massa forestal i incrementant l'activitat urbana, engendram molta fauna depredadora, l'únic mitjà natural per combatre la plaga. Els tractaments amb bioxides o insecticides són inoportuns si no s'empren quan les poblacions són mínimes i directament per mètodes manuals sobre les borses, d'altra manera, no sols afecta la plaga sinó als depredadors d'aquesta. Altres mètodes equivalents i millors són les trampes de feromona sexual (aquelles caixes negres amb una borsa de plàstic on hi retenen la papallona mascle).

Una altra solució és potenciar els depredadors, aquests són específics, cada espècie actua en moments concrets del cicle vital de la processionària. Són depredadors de la papallona: les rates pinyades i l'enganya pastors; són depredadors de l'oruga: el puput, el cap ferrerico i el cucut; i són depredadors dels ous: les vespes i les formigues...

Una solució a llarg termini és la sembra de pins i alzines formant un mateix bosc, són dos arbres que poden conviure molt bé si es controla que la població de pins no superi la de l'alzina, ja que l'alzina aporta un gran depredador de l'oruga: el cap ferrerico. Les alzines creen una zona més humida i frondosa, on la llum solar travessa amb dificultat, per tant la processionària no pot superar un hivern fred i humit.

Sols resta recordar a qui té la pella pel mànec, que no hem de voler per a la Terra el que no voldríem per a nosaltres mateixos.■

Martí Torres i Massanet

La Reforma Laboral

JA s'ha aprovat la sonada reforma laboral, per mitjà d'un Reial Decret Llei 8/1997, de 16 de maig (tal com s'havia anunciat) i la seva entrada en vigor data a partir del 17 de maig de 1997.

He començat calificant-la de sonada ja que crec que ha tingut més ressò social que no canvis laborals puguin produir-se a través d'ella. Però cal donar l'enhorabona pel clima positiu que hi ha hagut entre les parts, això ja és una passa endavant.

No hem voldria fer pesada amb aquest tema i vos explicaré, amb poques paraules, els pocs canvis produïts i les controvèrsies que ha suscitat, això hem suposarà la transcripció d'alguns articles, els anteriors i els actuals.

Com anècdota vos contaré que vaig assistir a unes xerrades organitzades pel Col·legi Oficial de Graduats Socials i l'Àrea de Dret de la U.I.B. sobre la "Reforma Laboral'97, punts crítics i valoració tècnica", on hi participaren distingides personalitats de l'àrea laboral i seguretat social de diferents universitats, com la Complutense de Madrid, la de València, Barcelona i Palma i uns professionals com

ells es peguen tocs pel cap -parlant en bon mallorquí- a causa de segons quins punts que ni ells entenen, ni molt manco saben com explicar-ho als treballadors o als empresaris.

Per començar diré que es dona molt de protagonisme als convenis col·lectius, aquests poden fer i desfer, lògicament dins uns límits, això no és que abans estàs prohibit però ara es remarca molt.

Anem per feina:

El contracte en pràctiques no varia, el contracte d'aprenentatge sofreix una sèrie de modificacions com les següents:

- La denominació: passarà a dir-se "Contracte per a la formació".
- L'edat: es podrà celebrar amb treballadors majors de 16 anys i menors de 21 anys (abans entre 16 i 25)
- Mitjançant conveni col·lectiu es podrà establir, en funció del nombre de la plantilla, el màxim de contractes de formació a realitzar.
- La duració: un mínim de 6 mesos i un màxim de 2 anys (abans el màxim eren 3 anys).
- El temps dedicat a la formació teòrica, dependrà de les característiques de l'ofici o lloc de

treball, sense que pugui ser inferior al 15% de la jornada màxima prevista en el conveni col·lectiu (en cap cas fa diferència entre conveni col·lectiu provincial o sectorial, això podrà crear dubtes).

•La retribució: La retribució del treballador contractat per a la formació serà la fixada en conveni col·lectiu, sense que pugui ser inferior al S.M.I. en proporció al temps de treball efectiu (abans no podia ser inferior al 70 al 80 o al 90% de l'S.M.I. respectivament, durant el primer, segon i tercer any de vigència del contracte)

•El contracte per a la formació es presumirà de caràcter comú o ordinari quan l'empresari incomplis, en la seva totalitat, les obligacions en matèria de formació teòrica. (I si només incompleixen una part? Abans les empreses incomplidores abonaven una indemnització).

•L'acció protectora de la seguretat social del treballador comprendrà les obligacions derivades d'accident de treball, malaltia professional, l'assistència sanitària en cas de malaltia comú, accident no laboral, maternitat, les prestacions econòmiques per incapacitat temporal derivades de risc comú. (Les pensions i fons de garantia salarial

segueixen igual que abans, sense incorporar-hi les prestacions de l'atur.

S'incorpora un apartat nou on diu:

"En la negociación colectiva se podrán establecer "compromisos" de conversión de los contratos formativos en contratos por tiempo indefinido". Hi ha una intenció de compromís, però d'aquí no passa.

Els contractes parcials i de duració determinada, segueixen més o manco iguals, només desapareix el contracte de llançament de nova activitat. No entenc com a una economia de cicle econòmic expansiu, com la que estam vivint en aquest moment a Espanya, no es creen noves empreses i noves activitats, o al manco en un moment positiu, desapareix aquest tipus de contracte, que sembla el més indicat per a aquests casos.

El nou contracte que es crea per facilitar la col·locació estable de treballadors aturats i d'empleats subjectes a contractes temporals es denominarà: "contracte per al foment de la contractació indefinida". Durant els quatre anys següents a l'entrada en vigor d'aquest Real Decret Llei, podrà concertar-se en les condicions previstes en el mateix decret (i què passarà d'aquí a 4 anys?).

1- El contracte podrà concertar-se amb treballadors inclosos en els grups següents:

a) Treballadors aturats: joves de 18 anys fins a 29 anys d'edat. Aturats de llarga duració. Majors de 45 anys d'edat. Mi-

nusvàlids.

b) Treballadors que en la data de celebració del no contracte estassin empleats a la mateixa empresa mitjançant un contracte de duració determinada o temporal.

2- El contracte es farà per temps indefinit i es formalitzarà per escrit en el moment en què s'estableixi.

3- Quan el contracte s'extingeixi per causes objectives i l'extinció sigui declarada improcedent, la quantia de la indemnització serà de 33 dies de salari per any de servei (Només en aquest tipus de contracte, els altres segueixen amb els 45 dies).

4- Excepció: No podran concertar "contracte per al foment de la contractació indefinida", les empreses que en els dotze mesos anteriors a la celebració del contracte haguessin realitzat extincions de contractes per causes objectives declarades improcedents o hi hagués una extinció col·lectiva. En cada cas la limitació afectarà únicament a les extincions o comiats produïts en posterioritat a l'entrada en vigor de dita disposició reglamentària, i per la cobertura d'aquells llocs de treball de la mateixa categoria o grup professional que els afectats per l'extinció o comiat i per el mateix centre o centres de treball (per exemple un treballador de la categoria 10: Peó, que sigui despatxat per causes objectives, aquell centre no pot contractar un altre treballador de categoria 10).

Això és el que ens diu la llei, aquest tros és molt discutit i

durà molta controvèrsia. Encara que aquesta limitació no serà d'aplicació en el supòsit de comiat col·lectiu, sempre que els nous contractes siguin acordats amb els representants dels treballadors.

Moltes excepcions dins l'excepció. Com he dit, portarà cua.

—...Els contractes parcials i de duració determinada segueixen més o manco igual, només desapareix, incomprensiblement, el de llançament de nova activitat... —

Hi ha unes quantes modificacions més, però pel que fa a contractació és quasi tot. Vosaltres mateixos valoreu, ara com ara no ens queda més que esperar els efectes que puguin sorgir, sobretot d'aquest nou contracte. Cal dir que els nous contractes celebrats abans de l'entrada en vigor d'aquest Decret-Llei continuaran amb la normativa en què se celebraren.

Després d'un contracte d'aprenentatge celebrat amb anterioritat al Decret-Llei 8/1997, no es podrà tornar a celebrar un contracte de formació a efectes de l'article 11. 2. d'Estatut dels treballadors "Expirada la duración máxima del contrato para la formación, el trabajador no podrá ser contratado bajo esta modalidad, por la misma o distinta empresa".

Joana Aina Fuster

PEUGEOT

JOSE PERELLO GAYA

Miguel Ordinas, s/n. - Tel. 52 31 60 - Fax 52 37 14 - 07450 SANTA MARGALIDA

Fusteria Mecànica

ESTELRICH & ESTELRICH

Miguel Ordinas, s/n. - Tel. 52 35 25
STA. MARGALIDA

**"SA
NOS
TRA"**

CAIXA DE BALEARS

ESTAM AMB LA GENT
ELS DIES DE FESTA,
I TOTS ELS DEMÉS.

Ctra. Vella de Bunyola, 29
Tels. 75 68 35 - 36 - 37 - 38
07009 Palma de Mallorca

TALLER DE FERRERIA
**Sebastià Ferrer
Moragues**

**Treballs en General de
Ferro-Alumini
Acer inox. i Metallisteria
Servici Guillotina i Plegat**

Pou de Sa Garriga, 22-24
Tel./Fax. 52 34 20 07450 SANTA MARGALIDA

SUPER S'ABEURADOR

**POLLASTRE A L'AST
HAMBURGUESES
PINXOS
BISTECS REBOSSATS**

**SERVICI A DOMICILI
ENCÀRRECS AL TF.:**

85 60 04

Plaça S'Abeurador
SANTA MARGALIDA

Bar Restaurant *Sis Pins*

El's desitja Bones Festes
Avda. Talaiot de Sa Nineta, 604 · Son Serra de Marina
Tel. 85 40 97

RECAPTACIÓ DE TRIBUTS
DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES
BALEARS
ZONA DE MALLORCA

**MUNICIPI DE
SANTA MARGALIDA**

COBRANÇA EN PERÍODE VOLUNTARI ANY 1997

- Impost sobre béns de naturalesa urbana
- Impost sobre béns de naturalesa rústica
- Impost sobre vehicles de tracció mecànica
- Preus públics i taxes municipals
- Impost sobre activitats econòmiques

Els contribuents podran complir la seva obligació d'ingrés en període voluntari, de la següent forma:

- > A Ca'n Picafort de: 1 al 17 d'octubre
- > A Son Serra de Marina dia 25 d'octubre
- > A Santa Margalida, de: 20 d'octubre a 1 de desembre

Horari:

De dilluns a divendres: de 9'00 h. A 13'30 h.
Dissabte 25 d'octubre obert al públic a Son Serra de Marina
(local adjunt a l'església parroquial)

Es prega dur els rebuts de l'any anterior per agilitzar el cobrament.

Bar **Ca's Sigaló**

Miquel Ordinas, 4 - tel. 52 34 33
Santa Margalida

**DISTRIBUCIÓ PAPERERIA
MATERIAL ESCOLAR I D'ESCRITORI
REGAL INFORMAL
ARTICLES DE NADAL I CARNAVAL**

**ALMACENES
Galmés, s.a.**

C/. Miquel Ordinas, s/n.
Tel. 52 31 33 - Fax 52 36 18
SANTA MARGALIDA

Vestits d'homo (diumenges)

ESCRIC això simplement per recordar com vestien els vileros, els diumenges, en el primer quart del present segle i recordar allò que en aquell temps s'usava i es tenia per cosa corrent.

Ja no vaig esser a temps a conèixer ningú que dugués calçons amb bufes; però vos en contaré una de bona, que va passar a un homo de la Vila, el dia que va deixar de dur calçons amb bufes, a l'ample, i en va estrenar uns de més ajustats:

Molts de vosaltres heu conegut i recordau l'amo en Joan (a) Just a.c.s., idò ell em contava que el seu padrí Jaume, que era homo i amo de possessions, un

—...En aquell temps es diferenciaven molt bé les festes i diumenges dels dies feiners, just mirant el vestit que duia la gent...

dia, com se solia fer en aquell temps, va anar a Ciutat a pagar una terça al seu senyor, que per a ell era com anar a ca un amic, a on el coneixien de tota la vida, de la possessió i de topar per la casa, Sempre havien vist l'amo en Joan vestit amb calçons a l'ample, però aquest dia es va

presentar a ca'l senyor amb uns calçons nous i estrets. La bona sort volgué que li obrís la porta una de les dues filles de la casa, ja fadrines, plenes de joventut i de bon humor i li va venir tant de nou veure l'amo amb uns calçons estrets i ajustats que, en un moment, la jove i la seva germana, esvalotaren tota la casa, avisant son pare i sa mare i els criats, dient que l'amo en Jaume s'havia vestit a la "justa" i tothom va enrevoltar l'amo; i les filles fent espants: l'amo en Jaume per aquí, l'amo en Jaume per allà, "L'amo en Jaume va a la "justa" ". I d'aquí li vengué que li posaren el malnom de Just, i d'ell va passar a tota la família i descendents. Aixó va succeir quan l'amo en Jaume estava de pagès a sa Teulada, no puc precisar quin any era.

En aquell temps es diferenciaven molt bé les festes i diumenges dels dies feiners, just

mirant el vestit que duia la gent. Tothom tenia reservada "la roba dels diumenges" que només la portaven aquest dia de la setmana i en qualche cas extraordinari. Els de més possibles, tenien guardada una mudada per a les festes més grosses o per un cas de mort.

El vestit dels homos pels diumenges era un jac pels rics i una brusa pels qui no ho eren tant i pels jornalers. Els jacs eren, poc més poc manco, com les americanes d'ara: coll tombat, bones

solapes, dues butxaques i un butxacó amuntet, a la part esquerra. Les bruses eren més senzilles i s'embotonaven de dalt a baix, amb una tira de botons. El color de jacs i bruses, sempre solia esser tirant a fosc o morat i ben poques vegades cridaner. Els qui portaven jac sempre duïen guardapits, que feien molt bo, no tenien mànegues i per això encara ara, per ponderar les poques manyes de qualcú diuen: "és més curt que una mànega de guardapits".

Els guardapits no tenien mànegues, però tenien dos butxacons, un a cada banda, on els qui en tenien solien dur el rellotge, amb la cadena d'or o de plata, que travessava d'un butxacó a l'altre; això feia molta planta i donava a entendre que portaven rellotge. El rellotge solia ser de plata amb dues tapadores que s'obrien just pitjant un botó. Tenir i dur rellotge en aquell temps, era senyal de distinció, quan encara hi havia persones que no coneixien quina hora era.

Els amos i senyors que tenien i duïen jac, els dies de festa grossa portaven unes camises blanques amb el coll tombat, una bona pitrera i punys; coll, punys i pitrera ben emmidonats i rostits, quasi com una fusta, que eren molt males d'embotonar, però quan les duïen feien molta planta.

Els nins, fins a sis o set anys, portaven calçons curts i després els en posaven de llargs, amb una brusa, marinera o "bavero",

perquè això de jerseis i demés robes de punt, encara no estaven inventades.

Un complement del vestit dels diumenges era el capell, que tothom en tenia, el duïen sempre i anva molt bé amb les mudades que s'usaven llavors. Els capells eren en general negres i els deien de "pèl de conill" que encara s'usen. Qualcú duïa gorra, però no eren molts. Als al.lots, quan tenien dotze o tretze anys, ja els compraven un capell de "pèl de conill" i també el duïen els diumenges, cosa que ara ja no es fa.

Cada diumenge venia un capeller d'Inca, que posava a ca l'amo n'Esteve de sa Teulada,

on hi havia una cambra, entrant a mà dreta, amb un portal al carrer i allà hi tenia, a la vista, molts de capells per vendre. A l'estiu, els senyors duïen allò que en deien una "galleta" que era un capell, de palmes o de palla, ben enravenat i, com he dit, reservat als senyors.

Pel que fa al calçat, no tothom tenia o duïa sabates. Per a unes sabates anaven a cal sabater, mestre Miquel (a) Estrella o mestre Jaume (a) Barraxet, allà els prenien mides de la llargària i amplària del peu i feien les sabates segons les mides. Les sabates fetes a la Vila eren una obra d'art: ben fetes i fortes que es cansaven de dur-les i, quan s'espanyaven, el mestre sabater els hi posava unes mitges soles o une empenes i tornaven a quedar com a noves.

No tothom tenia sabates i puc dir que n'he coneguts de ben rics que per fer la primera comunió varen manllevar les sabates, en aquell temps això de manllevar sabates era una cosa corrent. Sempre he vist a les botigues vendre espadenyes, borseguins amb elàstics i avarques, que quan eren noves les duïen els diumenges. Anar descalços era ben corrent i els qui hi anaven no feien cap mal paper perquè en trobaven a cada passa que també hi anaven.

Supós que em podria allargar molt més, però deix el camí obert per qualsevol que vulgui continuar. ▀

Mn. Antoni Rubí (E.P.D.)

OPEL

OPEL COMBO, FURGONETA ACRISTALLADA O MIXTA

motor la vila, s.l.

SERVICI OFICIAL

Miguel Ordinas, s/n. - Tel. 52 39 04 - 07450 SANTA MARGALIDA

**HERRERIA Y CARPINTERIA DE ALUMINIO
CALAFAT-TAULER, S.C.**

Ctra. Ca'n Picafort, S/N. - Tel. 52 36 57 - 07450 SANTA MARGALIDA

FUSTERIA

HNOS. FERRER, C.B.

Escola, 8
Tel. 52 31 52
Sta. Margalida

PINSAMA S.L.

*PINTURES EN GENERAL
*GOTELET
*PICAT
*REVESTIMENTS
(Interiors Façanes)
*DECORACIÓ D'INTERIORS
*LACATS
*VERNISSATS EN GENERAL

C/. Indústria, 2
Tel. 52 30 52 - Tel. Part. 52 37 86
SANTA MARGALIDA

Eres feliç?

T'ENRECORDES del dia que ens vàrem conèixer: tu portaves un vestit vermell i anaves descalça, per la platja, amb un gran somris a la boca. El vent jugava amb els teus llargs cabells ... tu eres feliç.

T'enrecordes de les nostres passejades? Tots dos sols, de la mà, a posta de sol. Tu m'agafaves per la cintura i somreies. Jo només et mirava; no sabia que dir-te, però et donava una petita besada... tu eres feliç.

T'enrecordes de quan vaig anar per primera vegada a casa teva? Jo tenia por, no sabia que dir ni com actuar. Tu em vares agafar la mà, em besares, i em digueres: "Tots dos junts". Només amb això em donares molt de coratge. Entràrem a casa teva i tot va anar bé... tu eres feliç.

T'enrecordes de totes aquelles besades que ens fèiem d'amagat dels teus pares? Tu volies fer-me'n més, però jo no et deixava, érem a casa teva i tenia por que ton pare ens veiés. T'enreies de mi dient-me que no tingués por que ton pare no s'

havia menjat mai a ningú i, si de cas, ja sentiríem les seves petjades ... tu eres feliç.

T'enrecordes del dia que ens vàrem casar? Jo anava tot mudat i t'estava esperant al peu de l'altar. De sobte s'obrí la porta de l'església i vares aparèixer tu, tota blanca, amb els cabells recoberts de flors. Eren violetes, les teves preferides. A mnesura que anaves caminant cap a mi jo et seguia amb la mirada. Els teus ulls amb els meus. Et veia lluminosa, com una gran resplendor. Una resplendor que feia que tothom et mirés. La felicitat estava enmarcada dins el teu rostre... tu eres feliç.

T'enrecordes d'aquella primera nit? Tots dos tremolàvem. Tu perquè era la primera vegada. Jo perquè m'ho semblava. Vares deixar-me tot sol durant uns breus minuts, em digueres que era per posar-te atractiva per a mi. No calia. Per a mi eres la millor de totes, per a mi no hi havia ningú com tu. Quan vares deixar que et miràs... el meu cor va accelerar els seus moviments. Vaig quedar meravellat. Anaves molt senzilla. Et vares deixar els cabells amollats així com sabies que m'agradava. Portaves una camisa de dormir llarga fins als peus amb un petit escot per on es deixava entreveure la cadeneta d'or que t'havia regalat. Anaves

descalça. Em somreies i no vaig poder aturar-me, et vaig abraçar i va començar una de les millors nits de la meva vida... tu eres feliç.

T'enrecordes del naixement de les nostres filles? Vingueren l'una darrera l'altra, com dos núvols movent-se pel vent; dos grans regals, dues flors precioses nascudes d'un arbre meravellós. En aquells moments, quan les vaig tenir als braços mentre tu em miraves, em vaig adonar que no podia ser més feliç que en aquells moments perquè allà, al meu davant, estaven les tres persones que jo més estimava, i et vaig somriure ... tu eres feliç.

Ara, quan et veig aquí, en silenci, dins el llit, amb els ulls apagats, i sense cap somris a la teva boca, penso en tots els anys que hem passat junts i no puc evitar demanar-me si et vaig fer feliç, si vaig aconseguir que gaudissis plenament de la teva vida, o si tan sols et vaig encadenar a mi i a una vida que no t'agradava... Però després miro les nostres filles i em dic: "Sí, tu eres feliç" i l'única cosa que em fa mal és saber que aquests ulls mai més no em faran l'ullet ni la teva boca em farà una besada però continuo pensant que qualche dia ens tornarem a ajuntar, el meu cos envoltarà una altra vegada el teu i tu em diràs: "Jo era feliç amb tu".

Vestideta de blau

*Tota la meva vida es lliga a tu,
com en la nit les flames a la fosca.*

B. Rosselló-Pòrcel

COM veure caure les llàgrimes de Sant Llorenç les primeres nits d'agost, com sentir l'aventura i l'emoció de l'Amor de les tres taronges, com submergir-te dins el foc de la nit de Sant Joan... així és ella de màgica i et captiva sense adonar-te'n.

És senzilla però elegant, com anar a prendre un cafetet a Cala Estança. Ella és digna de ser la senyora del Mediterrani. És alegre com les festes d'estiu o com el fet de jugar amb les algues i amb l'arena de la platja fins cobrir els nostres cossos.. Encomana aquesta alegria a tothom i sabrà com fer-te regalar un somriure per molt trist que estiguis.

Amb una franquesa i una sinceritat mesurades, et donarà la clau perquè arribis a obrir les seves portes. Però mai no romprà el seu misteri ni el seu enigma. No et cansaràs de conèixer els seus pensaments més amagats ni els seus racons, perquè cada dia en pots descobrir un de nou i pots quedar sorprès i meravellat cada vegada que tornis a veure els que ja coneixies. És misteriosa com una llum blava dalt la mar o com una dona d'aigua dins l'obscuritat d'un pou molt profund.

És tranquil·la com una con-

DALÍ

calç pel trespol fred de la casa.

La fredor de l'aire de l'hivern, encalencit pel fum que desprenen els fumerals a les teulades i el foc viu de la llenya dins la xemeneia, et faran veure que és acollidora i que sempre et sentiràs protegit i segur al seu costat.

versa d'un vespre d'estiu asseguts a la freca en balancons de tela, mentre una colla de dragons escolta silenciosament des de la paret calenta del costat del fanal. És relaxant i preciosa com una entrada de fosca a Cala Deià o com un sopar a la platja mentre escoltes la lenta remor de les ones en calma.

És càlida com els colors de l'estiu, com la calitja d'un capvespre damunt la mar, com l'olor de la fullaraca dels pins sota les teves petjades o com la teva mirada. I fresca com un glop d'aigua acabada de treure de la cisterna, com una capbussada en un safareig enmig del camp, com una matinada a la muntanya o com la sensació que et produeix caminar des-

És madura i dolça com les mores dels esbatzers de les carrerasses, com una mossegada de figa acabada de collir de la figuera, o com un gra de raïm negre del mes d'agost. Ha arribat a aquesta maduresa després de molts anys de lluita per sobreviure al mal temps i per fer-se un bon futur, malauradament encara incert. En el fons té una nina petita amagada dintre que sempre mira cap a l'horitzó, sempre vestideta de blau. Necessita les teves forces, la teva companyia i el teu amor per seguir endavant. Ella vol arribar a una Itaca amb tu al costat.

És valenta com el vent de Tramuntana, com un vell llaüt enmig del temporal o com una cigala resistint la lenta agonia sota el sol d'estiu. Afronta el perill sense temor i pot arribar

Un moment de calma

a ser tan perillosa com el límit d'un precipici o com el verí d'una embriagadora flor de baladre.

És seductora com un coll i unes espatlles amb poca roba, com el sol damunt una pell morena o com la sal de la mar damunt els cossos ja eixuts. És fàcil caure dins els seus encantaments i si et deixes dur podràs arribar a viure una infinitat d'aventures desenfrenades. Però, recorda que la teva acció i tu en sou una part indispensable.

És profunda pels sentiments que l'envolten i per la llibertat que desprèn. Cada vegada que aconseguixes comprendre-la un poc, t'absorbeix i et crea uns desigs incontrolables de conèixer-la molt més. És com una droga sana que et ferma les ales i et fa dubtar de l'escapada.

És, evidentment, apassionant. Apassionant com una besada salada dins la mar. Apassionant com una posta de sol a Cala Clara, mentre esperes la nit per poder fer amb qui

més estimes tot el que encara us resta per fer. És apassionant com aquells moments tan meravellousos que no es troben repetir mai més.

Ella és única com una nit illenca: Altera el teu cor i et fa sentir com un vell corsari desarmat i enamorat del seu tresor. La tendresa s'apodera de tu quan Malloca, també dona, saps que a les dues, Mallorca i dona, estimaràs com mai no has estimat ningú.■

Ramon Fariols

L'Hora de llegir

“Jesuïtes mallorquins arreu del món”

per Nicolau Pons i Llinàs, S.J.

NICOLAU Pons i Llinàs, el que fora rector de Can Picafort i fundador de les revistes “Can Picafort” i “Santa Margalida”, ha publicat aquest llibre, fruit de la seva investigació i recerca sobre el tema dels jesuïtes, com abans havia publicat: “Jesuïtes mallorquins víctimes de la Guerra Civil” i “Jeroni Alomar Poquet, el capellà mallorquí afusellat pels feixistes el 1937”.

El llibre del que parlem és un compendi extens i documentat sobre la vida dels jesuïtes mallorquins, des de

1561 fins als nostres dies, complementat amb nombroses dades, referències i anècdotes que fan aquest llibre prou engrescador i eina indispensable pel qui vulgui conèixer el devenir dels jesuïtes mallorquins, des de la fundació de la Companyia de Jesús, detallades les quatre èpoques en que el membres de l'esmentada companyia regiren oficialment el Col·legi de Montisyon a Palma.

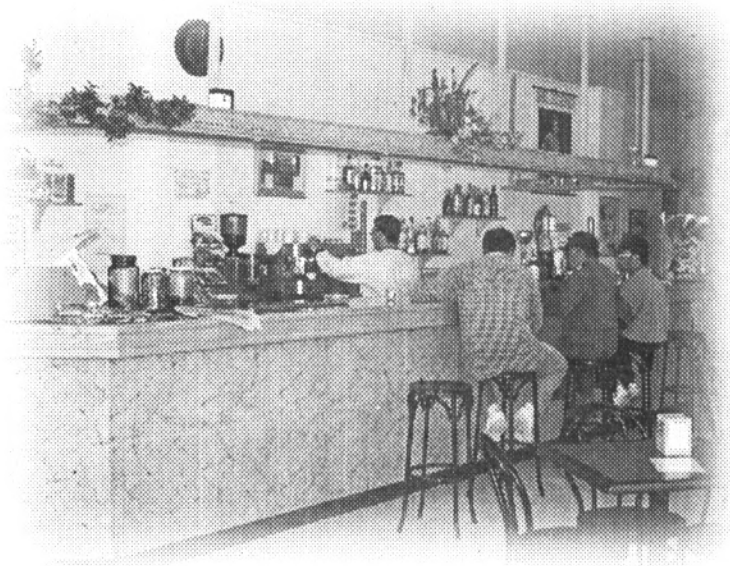

El llibre ve il·lustrat amb una sèrie de fotografies prou interessants i l'edició és un excel·lent treball de Gràfiques Siba de Santa Margalida, d'una presentació i qualitat destacables.■

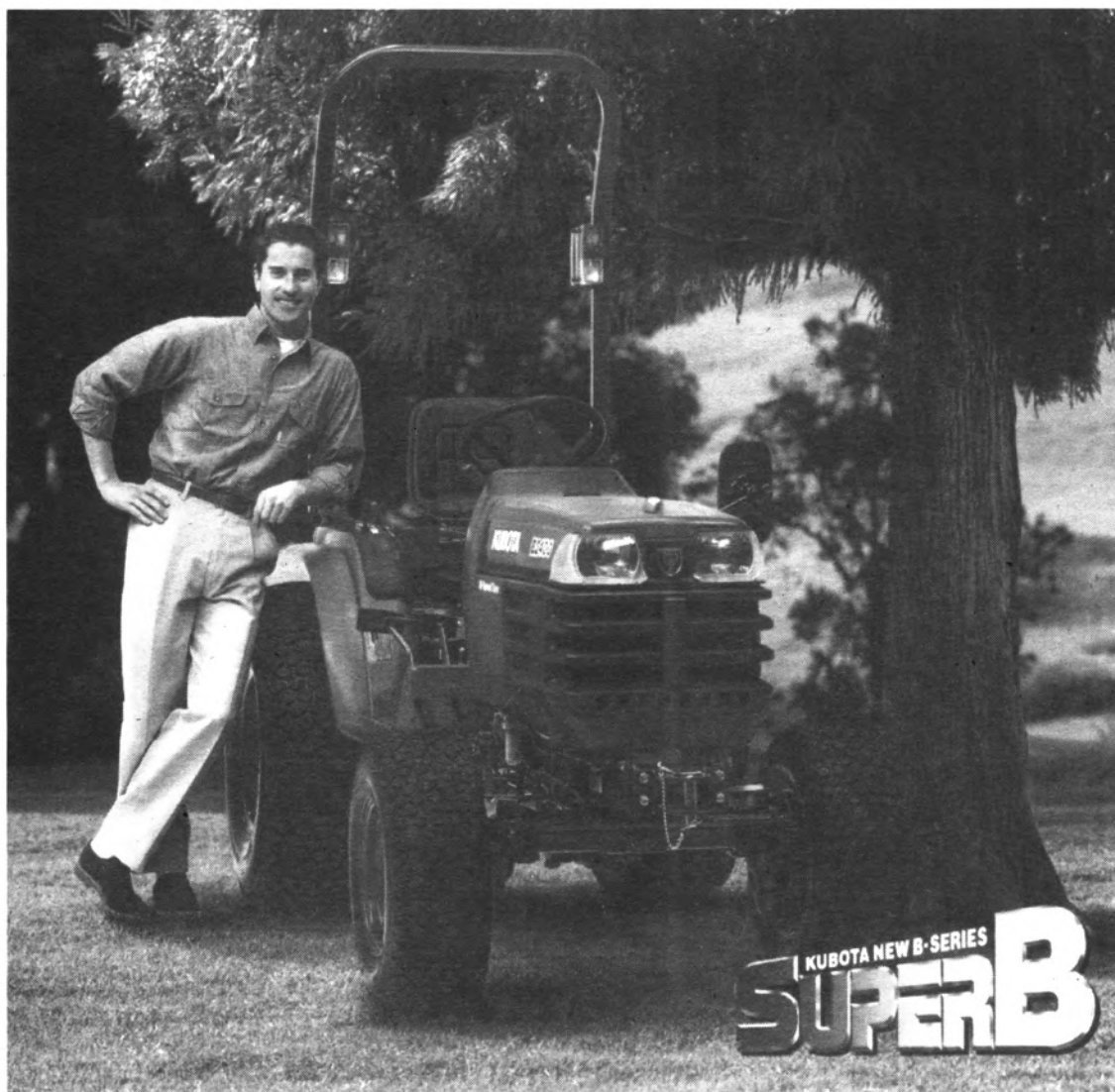
Redacció

Cafeteria
Ideal
RESTAURANT

1er. aniversari

C/. Eng. Felicià Fuster, 15 - Santa Margalida

Kubota
TRACTORES

Bones Festes de la Beata 1997

CONCESSIONARI OFICIAL

AUTOS SANT JOAN, C.B.

Ctra. Sant Joan - Vilafranca, s/n. - Tel. 52 60 67 - Fax 52 65 69 - 07240 SANT JOAN (Mallorca)

RESTAURANT

“S'ALQUERIA”

BATETJOS

NOCES

COMUNIONS

BANQUETS

Ctra. Santa Margalida a Ca'n Picafort, Km 2,5
Tel. 52 37 11 - Santa Margalida
